

IZSELJENSKI VESTNIK

GLASILO

RAFAELOVE DRUŽBE IN IZSELJENSKE ZBORNICE V LJUBLJANI

LETO VIII
*
ŠTEV. 6
*
LJUBLJANA
JUNIJ
1938

Slovenski izseljenci, vaš veliki dan je tu!

11. julij bo tisti veliki zgodovinski dan za naš narod, razkropljen v majhnih drobcih skoraj po vsem svetu, kamor ga je skrbl za vsakdanji kruh razpodila zadnjih petdeset let, ko se bo po vsem svetu razpršena slovenska kri zopet strnila v eno kri. Vsa slovenska srca, kjer koli na svetu, se bodo združila v eno veliko celotno narodno srce, ko bo naša ljubljena mati Slovenija združila okrog sebe zastopnike vseh skupin svojih otrok iz raznih držav, jih združila potom svoje izseljenske zbornice zopet v eno celoto, v eno družino, jih objela v svoj materinski objem, jih pritisnila na svoje srce in začela z njimi novo življenje ene celote, enega narodnega telesa, enih ciljev in enih namenov in tako združene povežala z novimi vezmi medsebojne ljubezni in sloge na našo lepo državo, našo Jugoslavijo.

Ni se dalo še doseči, da bi postala naša izseljenska zbornica ustanova našega državnega življenja. Za danes je šele samo ustanova Slovenije, ki je za svoje izseljenke organizirana v Družbi sv. Rafaela. Pa nič zato! Še bolj prav je tako. Slovensko izseljenstvo je tako svojsko, ima tako svoje posebne razmere, potrebe, koristi, se je razvilo do sedaj tako v svojo izrazito slovensko narodno, pa tudi privatno smer, da je treba najprej urediti vse svojske slovenske razmere tako, kakor zahtevajo koristi našega celotnega slovenstva. Ko bo doseženo to, bomo pa storili korak naprej in začeli delati za njeno državno priznanje in ureditev.

Izseljenska zbornica je mogočen korak naprej v tesnejše povezovanje vsega slovenskega naroda doma in vseh drobcev na tujem v eno srčno celoto, v en družinski krog. Nič več naj se niti en slovenski človek, kjer koli na svetu izven domovine, ne čuti osamljenega. Vezi izseljenske zbornice z izseljenci naj bodo kakor nove dovodne žile v celotnem našem narodnem telesu, ki bodo ponesele novo življenjsko narodno kri v vse posamezne naselbine, da, v vsa slovenska srca, da bodo znova začutila utripe ljubečega srca matere domovine in jim donašale vedno novega narodnega navdušenja, ljubezni do naroda in države.

O, da, velik dan! Velika ustanova! Izseljenci boste razumeli ta veliki dan? Boste

razumeli velikansko poslanstvo te nove ustanove za vas na tujem in za nas tu doma? O, da bi ga!

Zato, kdor more ta dan domov, pridi, če tudi ne vem kako težko! Pridi, če tudi ne vem s kakšnimi žrtvami je ta pot zvezana! Vi, ki ne morete priti, pišite, združite se z nami pismeno, združite se z nami vsaj v duhu, z voljo ostati naši, z mogočnim hotenjem z nami delati, trpeti in žrtvovati za naš skupni blagor, za naše narodno in državno življenje! Ta dan bodimo vsa slovenska srca eno veliko srce, vse naše volje ena velika volja, vsa naša hotenja eno veliko hotenje: Živeti hočemo!

Slovenski izseljenci, veliki vaš in naš dan je tu! Ali bo veliki dan za nas vse? Izseljenci, od vas je odvisno. Če ne bo, ni naša krivda. Mi smo storili vse, da bi bil. Še vi storite vse, pa bo!

Uvod v ta veliki dan bodo sledeče privedite:

1. Proslava 100 letnice rojstva velikega slovenskega izseljenca škofa Trobca iz Zedinjenih držav 10. julija v Polhovem Gradcu, na katero vse izseljence vljudno vabimo. Vsi, ki se boste udeležili tega izseljenskega slavlja, se takoj priglasite pri Rafaelovi družbi v Ljubljani (pisarna je na Tyrševi cesti pri kolodvoru), da vam zagotovimo sedež na avtobusih, ki bodo vozili tisti dan zjutraj v Polhov Gradec. Nazaj grede se bodo izseljenci ustavili na

pokopališču na Viču in tam počastili na grobu spomin drugega velikega slovenskega izseljenca Rev. Franca Šušteršiča iz Joljeta, ki je eden izmed glavnih ustanoviteljev KSKJ.

V soboto zvečer, dan poprej, 9. julija, bo priredilo krščansko žensko društvo pod predsedstvom gospe banice dr. Natlačeno-ve v Frančiškanski dvorani pozdravno slavnost, ki bo veljala sicer v prvi vrsti pozdravu zastopnicam Slovenske ženske zveze, pa tudi v pozdrav in čast vseh izseljenskih povratnikov. Vsi izseljenski povratniki, pridite in udeležite se teh slavnosti, kjer se boste srečali z zastopniki naroda tudi doma pri skupni prireditvi.

Izseljenci, po dolgih časih ločitve ste zopet med nami. Pridite in napijte se nove ljubezni, novega navdušenja in nove zvestobe do svojega naroda in države, ki vas ljubi, da boste nesli nov ogenj ljubezni nazaj v tujino in tam z njim vžgali vsa slovenska srca! V kratkem vas bo vse zagrnila črna tuja zemlja za vedno. Preden pa ležete v grob, preden utihne med vami mila slovenska govornica, nesite ta ogenj svoji mladini in ga zažgite v mogočen kres! Četudi utihne nad vašimi grobovi na tujem lepa slovenska beseda na jeziku vaših otrok, naj pa vendar ostane v njih kot najdražja dediščina — ljubezen do slovenske zemlje, jugoslovanske države in vaše stare domovine-matere.

Vabilo k I. ustanovnemu zasedanju Slovenske izseljenske zbornice Družbe sv. Rafaela

ki se bo vršilo dne 11. julija 1938 ob 9 dopoldne v Frančiškanski dvorani v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Priglasila delegatov.
2. Otvoritev zasedanja.
3. Pozdravni nagovori navzočih zastopnikov kr. vlade in banske uprave.
5. Ureditev zbornice; čitanje pravil, notranje poslovanje, članarina itd.
4. Dolžnosti domovine do izseljencev in izseljencev do domovine.
5. Razne važne zadeve našega izseljenstva: sezonsko delavstvo, delavske konven-

cije, izseljenski dom, izseljensko učiteljsvo, izseljensko duhovništvo, izseljensko časopisje itd.

6. Predlaganje in sklepanje resolucij.
7. Slučajnosti.

Družbi sv. Rafaela iz Maribora in Črensovcev vabimo, da se udeležita tega zasedanja s celotnim odborom in čim največ člani.

Vsa društva naših izseljencev iz tujine naj pošljejo vsaj enega delegata ali pa pooblaste koga tu v domovini, da jih zastopa, kateremu naj pošljejo pismeno svoje želje in predloge.

Vse župnije, občine in organizacije tu doma, ki so že pristopile ali ki bodo pristopile do 1. julija, naj pošljejo čim številnejše zastopstvo.

Prošnja za četrtinsko vožnjo za delegate in za polovično za ostale udeležence je v Beogradu in pričakujemo vsak dan ugodne rešitve. Kakor hitro bo prošnja rešena, bomo to objavili v dnevnem časopisu.

Spored izseljenskih dni

1. V soboto 9. julija zvečer ob 8 izseljenska akademija v čast zastopnic Slovenske ženske zveze in vseh došlih izseljenskih povratnikov. Priredi Kršč. ženska zveza.

2. V nedeljo 10. julija ob 8 odhod avtobusov izpred pisarne Rafaelove družbe na Dunajski (Tyrševi) cesti 31 v Polhov Gradec. Tam ob 10 slovesnost proslave 100 letnice rojstva škofa Trobea in odkritje spominke plošče na njegovi rojstni hiši.

3. Isti dan popoldne ob 5 na Viču poča-

Kot poslušalce pa vabimo vse prijatelje naših izseljencev od blizu in daleč.

Pridimo na to velevažno in zgodovinsko zasedanje in pokažimo pred vsem svetom našo trdno in odločno voljo do narodne in državne skupnosti nas vseh tu doma in naših bratov in sestra v tujini, da smo vsi eno srce in ena duša.

Odbor.

stitev groba in spomina Rev. Fr. Šušteršiča, soustanovitelja KSKJ.

4. V ponedeljek 11. julija ob 9 v Frančiškanski dvorani ustanovno zasedanje Izseljenske zbornice Rafaelove družbe. Sprejem pri g. banu, prevz. g. škofu in g. županu.

Popoldne ob 4 v Beli dvorani hotela Uniona zborovanje katoliških ženskih društev. Zvečer skupna večerja.

5. V nedeljo 24. julija udeležba na deklisškem taboru na Brezjah.

Dragi rojaki in rojakinje!

Ko stopate po daljšem času zopet na slovenska tla, da vidite cvetoča polja in zelene gore, da se porazgovorite s svojimi sorodniki, prijatelji in znanci, vam voščimo iskren pozdrav in želimo, da bi vse dni v naši lepi Sloveniji preživeli v najlepšem veselju in zadovoljstvu.

Mnogi izmed vas prihajate iz daljne Amerike in vam ni nepoznano ime škofa Jakoba Trobea. Dovolite, da vam v bežnem stavku zapišemo nekaj podatkov iz njegovega življenja in plodonosnega delovanja. Blagopokojni škof Jakob Trobec se je rodil 10. julija 1858 v Logu pri Gugljevih v župniji Polhov Gradec.

Kot mlad bogoslovec je sledil klicu gorečega misijonarja očeta Pirca, odšel v Ameriko, postal duhovnik in zelo blagoslovljeno deloval kot župnik v Wabashi in St. Paulu, dokler ga ni božja previdnost poklicala na škofovski prestol v St. Cloudski škofiji. Kam bi prišli, če bi hoteli popisovati njegovo plodonosno življenjsko delovanje za neumrjoče duše; povejmo samo to, kar je zapisal njegov rojak mons. Ant. Koritnik na Trobečvo spominško ploščo: »Bil je nadvse vesten in delaven dušni pastir, oče bednim, ki je proslavil slovensko ime v daljni tujini.«

Vem, da ste mnogi izmed vas, ki prihajate iz daljne Amerike, prisostvovali tam slovesnostim, ki so se izvršile v spomin in počastitev nepozabnega škofa Jakoba Trobea. Povedati pa vam moramo, da tudi domovina ni pozabila na svojega sina, ki je tako mogočno proslavil slovensko ime v daljni Ameriki in hoče počastiti njegov spomin s celodnevno prireditvijo, ki se bo izvršila vprav na 100 letni dan njegovega rojstva v njegovi rojstni župniji v Polhovem Gradcu, in sicer s sledečim sporedom:

V nedeljo 10. julija bo v Dvoru ob 9 sv. maža z ljudskim petjem in govorom o škofu Trobeu.

Po sv. maši se bo razvil sprevod k Trobečvi rojstni hiši, kjer se bo ob sviranju godbe in petju slavnosti primernih pesni ter govorih Rafaelove družbe in Prosvetne

zveze v Ljubljani odkrila spominška plošča.

Popoldne ob 3 bodo v farni cerkvi pete litanije.

Po litanijah bo v domu skioptično predavanje o pok. škofu Trobeu, spremljano s petjem in deklamacijami.

Po akademiji se bo blagoslovil še temeljni kamen za nov prosvetni dom, ki bo po pok. škofu Trobeu nosil njegovo ime.

K prireditvi vljudno vabimo vse rojake iz tujine in domače dežele, da vsi skupaj dostojno počastimo spomin velikega škofa.

Kar se tiče prevoza iz Ljubljane izpred pisarne Rafaelove družbe, Tyrševa 31, v Polhov Gradec, že zdaj vljudno prosimo vse udeležence, da se čimprej priglasijo pripravljalnemu odboru v Polhovem Gradcu ali pri Rafaelovi družbi v Ljubljani, da bomo mogli rezervirati zadostno število avtobusov. Prav tako vljudno prosimo, da se prijavijo odboru vsi tisti, ki reflektirajo na kosilo ali večerjo.

Drugi avtobusi bodo vozili iz Ljubljane iz Boršnikovega trga v nedeljo 10. julija ob pol 8.

Ker bodo s prireditvijo zvezani veliki stroški, zlasti ker se bo vzdala spominška plošča in postavil prosvetni dom, prosimo vse častilce velikega škofa, da blagovolijo nakazati pripravljalnemu odboru v Polhovem Gradcu primeren dar.

Janez Mohor:

Hrepenim ...

Hrepenim po trenutku, po kratkem trenutku, da bi pogledal svoji dragi v oči.

Hrepenim po trenutku, po kratkem trenutku, da slišim, kako ona govori.

V neskončnost gre čas, Bog ve, ali še vriskajo fantje skozi vas? Bog ve, ali še pesem pod lipo zveni? O, kako mi sreč po njej hrepenim!

V neskončnost gre čas, a jaz hrepenim po trenutku... Njega pa ni in ga ni.

Prisrčen sprejem ameriških Slovencek

Slovensko katoliško ženstvo pozdravlja svoje ameriške tovarišice

Slovenska Ljubljana je prav prisrčno sprejela številne članice Slovenske ženske zveze iz Chicaga, ki so obiskale »staro« domovino. Postaja in peron sta bila polna občinstva. Ameriške Slovenke, kakih 30 po številu, so dospеле čez Ocean z največjo in najbolj moderno ladjo sveta »Normandie«. Od pristanišča pa so potovale do Jesenice ter so vesele prestopile domača tla. Na ljubljanski postaji je pričakovalo ameriške Slovenke vse polno občinstva, med temi soproga bana ga. Natlačenova, soproga pomočnika bana gospa Majenova, zastopnik bana komisar g. Fink, za glasbeno društvo »Ljubljana« predsednik g. dr. Logar in častni predsednik g. Sturm, šef Borze dela g. Vončina, zastopnica Zveze krščanskih ženskih društev gđ. Anica Lebarjeva, zastopnica Katoliškega ženskega društva (za Ljubljano) ga. Logarjeva, zastopnik mestne občine g. dr. Brilej, gđ. Cilka Krekova v narodni noši, predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman in gđ. Krista Hafnerjeva, za deklisške krožke gđ. Pogačnikova in Pregljeva, poselovodči podpredsednik Rafaelove družbe župnik Zakrajšek in drugi predstavniki in predstavnice. Ob prihodu je zaigrala godba »Zarjec koračnico. Med splošnim navdušenjem in pozdravljanjem so ameriške Slovenke izstopile. Na peronu jim je bil prirejen prisrčen sprejem. Ameriškim Slovenkam so ljubljanske žene in dekleta — nekatere v narodnih nošah — izročile krasne šopke cvetja, nato pa jih je pozdravil v imenu g. bana izseljenski komisar g. Fink. V imenu Krščanske ženske zveze je pozdravila ameriške Slovenke gđ. Anica Lebarjeva, ki jim je prav tako želela prisrčno dobrodošlico in prijetno bivanje v domovini ter zaključila svoj govor: Bog vas živi, ameriške Slovenke!

V imenu mestne občine in mesta Ljubljane je izrekel svoje pozdrave g. dr. Brilej, v imenu Društva za varstvo deklet in kolodvorskega misijona pa soproga pomočnika bana ga. Majenova. V imenu Prosvetne zveze jih je pozdravila gospa ravnateljica Krista Hafnerjeva, v imenu Rafaelove družbe pa je imel topel nagovor župnik p. Kazimir Zakrajšek. V imenu došlih ameriških Slovencek se je prisrčno zahvalila gospa Pogačarjeva iz Millwaukee, nato pa še ga. Alojzija Čebularjeva iz Clevelanda, ki je doma iz Mokronoga. Gospa Čebularjeva je sestra ugledne ljubljanske trgovke ge. Strojanskove ter je bilo svidenje med obema gospema prav prisrčno.

Na postaji je bila tudi ga. Kušarjeva, znana ameriška slovenska javna delavka na socialnem in narodnostnem polju. Tudi svidenje s to gospo je bilo prisrčno.

Družba francoske linije je pripravila ameriškim Slovenkam na vrtu postajne restavracije malico, nato pa so se ameriške Slovenke razšle. Obljubile pa so poprej Kazimiru Zakrajšku, da se udeležijo raznih izseljenskih slavnosti, ki bodo v kratkem v Ljubljani.

Sprejem ameriških Hrvatov

Z istim vlakom kakor ameriške Slovenke so dospeli čez Jesenice tudi ameriški Hrvatje, člani pevskega zbora »Zora« iz Chicaga. Teh Hrvatov je bilo okoli 90, vodil pa jih je Halaš. V Evropo so prispeli s Cunardovim parnikom »Georgie«. V kratkem odmoru, kolikor je stal vlak na ljubljanski postaji, jih je toplo pozdravil v imenu g. bana komisar g. Fink, v imenu mestne občine g. dr. Brilej in v imenu ljubljanske hrvaške naselbine g. Perčinič, ki jim je tudi sporočil pozdrave ljubljanskega društva »Napredak«. Pri sprejemu je bilo navzočih mnogo Hrvatov, ki bivajo v Ljubljani. Za pozdrave se je toplo zahvalil predsednik g. Halaš, ki je naglašal, da je hrvaška pesem tista, ki veže Hrvate v domovini s Hrvati v Ameriki. Izrazil je veselje ameriških Hrvatov, da so v Sloveniji doživeli tako lep sprejem. Ljubljanski Hrvatje so ameriškim Hrvatom izročili lep šopek cvetja, kombiniran v narodnih barvah.

Izseljenska zbornica v Ljubljani

Odsek za diasporo

Začela se je doba šolskih počitnic; tudi mi se pripravljamo, da bomo malo počivali in zato hčemo še prej podati kratek pregled našega dela in razgled po našem slovenskem svetu na jugu.

Paračin. Tu živi med 480 katoličani 275 Slovencev, ki so zaposleni večinoma v tamkajšnji steklarni. Slovenci imajo svoje katoliško prosvetno društvo »Cankar«. Strokovno so pa organizirani v Jugorasu. Imajo svojo katoliško cerkev in slovenskega župnika. Prosvetno društvo ima svoj tamburaški zbor, pevski zbor in slovensko knjižnico.

V Paračinu živi okrog 40 slovenskih šoloobveznih otrok, ki pa vedno bolj pozabljajo svoj materni jezik, kajti ne v šoli, ne v cerkvi ne slišijo slovenske besede in tudi po nekaterih slovenskih družinah občujejo med seboj v neki jugoslovanski. Vendar je zlasti med mladino veliko zanimanja za slovensko knjigo in za slovenskega učitelja.

Ravna Reka, Senjski rudnik, Sisevac. V tem rudarskem okolišju je 1.100 katoličanov in med temi okrog 700 Slovencev. Slovenci svojega lastnega društva nimajo, pač pa delajo sedaj na njegovi ustanovitvi. Imajo pa svoj pevski zbor, ki je že večkrat z uspehom nastopil pred javnostjo. Imajo svojo katoliško cerkev in hrvaškega katoliškega duhovnika. Šoloobveznih otrok je 60, ki pa seveda slovenskega učitelja nimajo. Slovenska knjiga bi jim bila učiteljica, samo če bi je bilo v kaj večjem številu med njimi. Gospodarski in socialni položaj je slab, kajti mezdje so nizke. Poleg tega pa naše ljudi uničuje še alkohol. Slovensko prosvetno društvo bi naredilo med njimi tudi v tem oziru mnogo dobrega. Dal Bog, da bi ga kmalu dobili!

Bistrenica. To je slovenska naselbina na Kosovem polju, ki so jo ustanovili slovenski gorški begunci. Ta slovenska naselbina je po zaslugi nekaterih temnih elementov danes razbita. Nekateri družine so prestopile zaradi silnega pritiska v pravoslavje, druge so se izselile, a ostale životarijo.

Priština. Druga slovenska naselbina na Kosovem polju. Slovencev živi tu okrog 120. Slovenski naseljenci so bili krivično prikrajšani pri delitvi zemlje. Njihova glavna borba gre sedaj za tem, da jim da država toliko zemlje, kolikor jim je po zakonu gre. Težave imajo naši kolonisti tam doli z obdelovanjem zemlje, ker nimajo živine, poleg tega pa se morajo vedno boriti s finančnimi težavami in neprijaznimi sosedi.

Obilič, Kosovo. V tej koloniji je okrog 50 slovenskih naseljencev. Versko so preskrbljeni, sicer pa se bore z istimi težavami kot vsi slovenski naseljenci v južni Srbiji. Na boljšem so pa vendar toliko, ker se jim je zemlja pravično dodelila.

Dračevo, Morane. Tu živi 30 slovenskih naseljencev. Glavno vprašanje je tu zopet pravična razdelitev zemlje. Ugotoviti moramo, da so ponekod lokalni agrarni činitelji precej samovoljno krojili našim ljudem pravico. Več slovenskih družin je tu prestopilo v pravoslavje.

Osijek. V tem mestu živi okrog 1.000 Slovencev, ki imajo tudi slovenskega duhovnika. Šoloobveznih otrok je 300, ki pa nimajo niti enega slovenskega učitelja. Tudi tu pozablja mladina svoj jezik. Sedaj pripravljajo tamkajšnji Slovenci ustanovitev slovenskega prosvetnega društva. Zanimanje je precejšnje.

Kumanovo. Tu živi okrog 60 slovenskih družin. Očetje so večinoma v vojaški in drugih državnih službah. Vsak mesec enkrat jih obišče katoliški duhovnik. Takrat imajo službo božjo v svoji kapelici. Svoj jezik še obvladajo.

Kragujevac. Tu živi nad 1.000 Slovencev. Shajajo se v dveh društvih: v marksističnem Triglavu in katoliškem društvu »Naš dom«, ki pa je hrvaško in so Slovenci v njem le gostje. Radi

bi imeli slovenske katoliške časopise. V tamkajšnji gimnazijo hodi okrog 15 slovenskih dijakov, šoloobveznih otrok pa je približno toliko kot v Osijeku. Očetje so zaposleni večinoma v tamkajšnji državni orožarni. Nad 1000 kragujevaških Slovencev torej nima ne slovenskega duhovnika, ne slovenskega učitelja in ne slovenske knjige.

Tudi drugod žive Slovenci raztreseni po vseh krajih naše države; ponekod v večjih skupinah, drugod zpet popolnoma razdrobljeni, skoraj povsod pa zapuščeni in pozabljeni, prepuščeni samim sebi in pokvarjenemu okolju.

To je naša slovenska diaspora v skromnih obrisih, naš novi narodni problem. Kakor v zboru odmevajo iz vseh dopisov, ki jih dobivamo iz diaspore, trije klici: dajte nam slovenskega duhovnika, slovenskega učitelja, slovenske knjige! Morda bodo ti klici zadeli na sprejemljiva ušesa. Naš odsek pa bo naredil vse, kar je v naših močeh.

Šolski odsek

Zopet smo prejeli za naše izseljence veliko število knjig. Gospod ravnatelj Mesar je poslal Rafaelovi družbi dve zbirki knjig. Prvo bomo poslali našim rojakom v zahodne evropske države, drugo zbirko pa rojakom v Ameriko, za katere skrbi g. p. Bernard Ambrožič. Ravnatelju g. Mesarju se najprisrčneje zahvaljujemo za plemeniti dar. Mnogi rojaki tu in onkraj morja mu bodo hvaležni za lepe ure ob slovenski knjigi.

Tudi mladini ženske gimnazije na liceju se pristržno zahvaljujemo za lepo zbirko mladinskih knjig. Romale bodo v zapadno Evropo, in sicer v Valonijo v Belgiji, da ohranijo mladini materino govornico. Za veliko naklonjenost do naših izseljencev tudi gospodu profesorju dr. Jakobu Kotniku in njegovim učencem vso našo zahvalo.

Jugoslovanski konzulat v Kanadi je naročil za 4.000 din slovenskih knjig za naše izseljence. Knjige bo odposlala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjige bodo razdeljene v tri skupine. Tako bo osnovana potujoča knjižnica za naše rojake v Kanadi, za katero bo skrbel jugoslovanski konzulat.

V »Mladem Slovincu« imajo tudi izseljenčki svoj kotic, pa tudi mladina v domovini jim more sporočiti svoje želje in misli. Naj romajo Vaše misli, izseljenčki, iz tujine v domovino, kjer bodo našle dosti odziva; mladina v domovini vam bo odgovarjala. Tako se boste spoznavali in čutili, da stoji ob Vaši strani vsa mladina v domovini. Pa tudi na »Izseljenški vestnik« ne pozabite, ki skrbno spremlja vse Vaše želje in težnje in je vesel vsakega Vašega glasu.

»Rafaelova družba« pripravlja kolonijo izseljenkih otrok v domovini ob času počitnic. V to kolonijo bo sprejela nekaj otrok iz zahodnih evropskih držav, nekaj pa jih bo prihitelo iz južnih krajev naše države, da se medsebojno spoznajo in poglobe znanje materinega jezika. Gospod ban dravske banovine je odobril za to kolonijo podporo, da bomo mogli izvesti to plemenito misel in nuditi čim več ugodnosti malim rojakom. Vseh se veselimo, da jim bomo mogli razkazati kraje njihovih staršev in utrditi v njih materino besedo. Upamo, da bomo pri vseh, do katerih smo se obrnili s kakršno koli prošnjo za to kolonijo, našli razumevanja, da nam bodo pomagali izvesti to veliko nalogo. Saj je prav vprašanje o pomoči izseljenški mladini med najvažnejšimi vprašanji izseljenskega problema. Če pomagamo izseljenški mladini, da ne utone v tujem morju, koristimo domovini in narodu, ko se s skrbjo ozirata v prihodnost.

Malim rojakom pa želimo veselo pot v domače kraje, kjer se nam pristržno: dobrodošli!

Verski odsek

Junjska pobožnost na čast presv. Sreca Jezusovega se je začela v Parizu leta 1833. Papeži so to pobožnost mnogokrat odobrili in priporočali. Pobožnost Sreca Jezusovega je, kjer koli se je opravljala, prinela obilnih sadov. Ti sadovi so zlasti: pomnožitev zaupanja v božje Sreca Jezusovo v premnogih bridkosti in stiskah življenja, večja gorečnost v molitvi, pospeševanje pogostega sv. obhajila; predvsem pa globlje spoznanje Jezusovega Sreca in vnemanje večje ljubezni do Jezusa v človeških sreih.

Največja pregreha našega časa je odpad od Kristusa. Ta odpad je najgloblja korenina vsega hudega na svetu. Kristus sam nam govori o posledicah tega odpada (evang. sv. Janeza III, 16-21): »Obsodba pa je v tem, da je prišla luč na svet, pa so ljudje bolj vzljubili temo ko luč, zakaj njih dela so bila hudobna. Kajti vsak, kdor dela hudo, sovraži luč in ne hoji k luči, da bi se ne spričala njegova dela. Kdor pa dela po resnici, prihaja k luči, da se njegova dela razodenejo, ker so storjena v Bogu.«

Čim večkrat bomo prebrali besede Gospodove, tem bolj se bomo prepričali o resničnosti teh besed. Edina pot, po kateri moremo postati srečni — bodisi poedinci ali celokupna človeška družba, je pot, ki pelje h Kristusu. Žal da je ta pot današnji vidilni družbi zaenkrat še nezaželen. Zakaj? Zato, ker kdor dela hudo, kdor tepta božje zapovedi — po besedah Kristusovih sovraži luč in ne more prihajati k Njemu, ki je »pot, resnica in življenje«.

Naša izseljenska naloga naj bi torej bila: V svetu, to je v okolici, v kateri živimo, storiti po svojih skromnih močeh vse, da bi se tisti, ki so meni posebno znani, vrnili k svojemu Zveličarju. V tem primeru nam bo zagotovljen blagoslov božji in s tem tudi tista notranja sreča in zadovoljnost, katero nam svet ne more dati.

Propagandni odsek

Splošno je priznano dejstvo, da so Poljaki sedaj v Evropi na drugem mestu, kar se tiče državne in privatne skrbi za svojo rodno kri v tujini. Njihova ljubezen do lastnega naroda na tujem se kaže še prav posebno v tem, da vsako leto med počitnicami pošiljajo na obisk akademike, ki svojim rodnim bratom in sestram prinašajo vedno nove ljubezni do rodne grude s pomočjo skiptičnih predavanj. Poljska država daje v take in podobne propagandne namene velike vsote denarja.

Tudi mi moramo začeti s podobno propagando. Koliko naših akademikov bi rado šlo na obisk k našim izseljencem, pa jim manjka denarnih sredstev. Kako vesel bi bili tudi naši izseljenci takih obiskov in skiptičnih predavanj, ko bi gledali na sliki rodno zemljo in občutili milino našega jezika. Kljub denarnim težavam bo letos obiskalo 12 akademikov naše izseljence po vseh državah v zapadni Evropi in vsi bodo prirejali med njimi predavanja o domovini v besedi, sliki in tudi pesmi.

Zelo potrebno bi bilo, da bi tudi večje skupine iz domovine obiskale naše rojake v raznih državah v Evropi. Na ta način bi se našim rojakom najlepše oddolžili in jim vrnili vsakoletne obiske. Na ta način bi postale vezi med nami in izseljenci žive in pristržne — danes pa vlada skoraj na celi črti mrtvilo. Oprinimo se tega poizkusa in videli bomo, da bo kmalu rodil bogate sadove.

Socialni odsek

Odsek je na svojo vlogo glede poslabšanja pravil bratovske skladnice § 50. prejel iz ministrstva za socialno politiko odgovor oziroma prepis vloge, katero je navedeno ministrstvo naslovilo na ministrstvo za gozdove in rudnike

z zahtevo, da se člen 50. pravilnika čimprej popravi.

Prav tako je odsek dobil iz ministrstva za socialno politiko odgovor, da je ministrstvo opozorilo kr. vlado na važnost ratifikacije konvencije od strani naše države »O potujočem socialnem zavarovanju delavcev in nameščenecv, ki se selijo iz ene države v drugo«.

Nadalje je odsek izvršil več raznih intervencij za doseglo pokojnin in ureditev pravic, da bodo bivši izseljenci prišli do zasluženih pokojnin. Povsod pa odsek naleti na eno oviro, in sicer, da naša država nima z državami, v katerih živi velik del naših delavcev-izseljencev, sklenjenih socialnih pogodb in tako ne morejo uveljaviti vsega, kar bi, ako bi imeli pogodbe, lahko uveljavili.

Zato bo slo delo odseka poleg drobnega dela predvsem za tem, da pridemo čimprej z državami, v katerih žive naši izseljenci, do socialnih pogodb oziroma da naša država ratificira konvencije Mednarodnega urada dela »O mednarodnem potujočem zavarovanju delavcev in nameščenecv«.

Izseljence-delavce pa ponovno prosimo, da nam pri tem delu pomagajo in nas podpirajo, ker le z vašim sodelovanjem bo odseku mogoče v tem pogledu mogoče tudi dejansko pomagati.

Izseljenske novice

»Bodi luč!« V založbi ZZZ je izšel 3. zvezek Delavske knjižnice »Bodi luč!«, javna izpoved bivšega brezbožnika Alfonza Kauerja iz Inomosta, ki jo je prevedel duhovni svetnik Janez Kalan. Nekdanji prvohoritelj, pisatelj in pesnik brezverstva nam razodeva v tej knjižici svoje pusto in nemirno duševno življenje, kajti v brezbožstvu ni našel ne jasnosti niti zadovoljstva. Sele po mučnih bojih in dolgem iskanju je prišla njegova duša do jasnosti, našel je luč v Kristusovi cerkvi in ljubezni, zato je postal voren katoličan. Njegova javna izpoved je zelo pomembna za današnji čas, ko divja vihar brezverstva čez svet, ki skuša v človeku zatreti hrepenenje po Bogu — toda brezuspšno! Knjižico toplo priporočamo vsakomur, da jo prebere in o njej razmisli. Cena ji je samo 5 din in se naroča v tajništvu Zveze združenih delavcev v Ljubljani, Čopova 1 (Delavska zbornica).

Družba sv. Rafaela v Zagrebu, ki je bila ustanovljena na pobudo f. nadškofa dr. A. Bauerja, je letos slavila svoj 20letni jubilej obstoja. Družbi želimo v bodoče veliko uspehov za verski in moralni podvig naših ljudi v tujini.

Uspešno delo za naše izseljence. Dr. Fedor Araničnik, šef odseka za zaščito izseljencev pri ministrstvu za socialno politiko in nar. zdravje v Belgradu, je pri merodajnih činiteljih izposloval, da se je taksa za zdravniški pregled, kateremu je podvržen vsak, ki hoče iti v tujino, znižala od 60 na 30 din. Prav tako je šef g. dr. Araničnega je bilo tudi sklenjeno, da se čimprej zgradi izseljenski domovi v Zagrebu, Ljubljani in Splitu za vračajoče se in onemogle izseljence. Naša družba šefa g. dr. Araničniku iskreno čestita pri tako odličnem delu, katerega bodo toplo pozdravili tudi vsi naši rojaki v tujini.

Nov izseljenski komisar v Düsseldorfu. Te dni je odšel na novo službeno mesto kot izseljenski komisar v Düsseldorf g. Mirko Kranje, dosedaj osebni tajnik ministra g. dr. Antona Korošca. Komisarju želimo veliko uspehov med našimi rojaki v Nemčiji.

Naši akademiki žele obiskati naše izseljence po državah zapadne Evrope. Dne 10. junija sta odpotovala na obisk k našim izseljencem v Holandijo, Nemčijo, Belgijo in Francijo gospoda akademika Pavlin Franjo in Junež Stanko iz Ljubljane. Omenjena gospoda bosta med tem proučevala izseljensko vprašanje tudi v Pragi in drugih mestih Nemčije. V začetku julija pa odpotuje nova skupina desetih akademikov k našim izseljencem v zahodno Evropo. Na obisku med izseljenci se bodo mudili tri mesece. Našim izseljencem v Nemčiji, Holandiji, Belgiji in Franciji omenjene akademike iz Ljubljane prav toplo priporočamo. Našim mladim prijateljem-akademikom pa želimo srečno pot, obilo uspehov in srečen povratek v domovino. Za naslednje leto hogo skušali s podobno propagando prodreti še bolj na široko med našo mladino. Letos je to le prvi poizkus in smo le radovedni, kako se bo obnesel.

Česa še potrebujemo?

Glavni namen Rafaelove družbe je, da skrbi našim izseljencem za verski, narodni in gospodarski obstanek, da se ne odločijo od svojega rodu v domovini. V tem oziru je naredila Rafaelova družba v novejšem času prav razveseljiv napredek s pomočjo duhovnikov, učiteljev in požrtvovalnih slovenskih sol. sester v Ameriki in drugod. Ti činitelji so že mnogo dosegli, vsaj pri starejših izseljencih, ki imajo še nekaj življenja iz domovine. Težje gre z otroci, rojenimi v tujini. Te pa alica, sola in cerkev, če ni slovenske, prav naravno odtujujejo, posebno tam, kjer so naši v manjšem številu naseljeni. Pri naslednjih generacijah se pa godi to tudi v slovenskih župnijah, ker povsod prevladuje vpliv javnega tujega življenja. To potrjujejo vsi naši rojaki, ki se povračajo v domovino stalno ali pa le na obiske.

Vendar imamo Slovenci in vsi drugi Slovani še eno, morda najbolj važno in učinkovito pomožno sredstvo, katero še nismo nikdar porabili in tudi o tem ne razpravljali — to je naša staroslovska glagolska sv. liturgija.

Slovenci smo, kakor tudi ostali katoliški Slovani, razen Hrvatov v Primorju, kar pozabili na naš prastari materni jezik »staroslovensčino« ali krajše rečeno »glagolico«, ki ima v bogoslužju čast in pravico oltarja, kakor latinščina, grščina in drugi redki liturjski jeziki. Drugi veliki narodi, ki niso imeli nikdar takega privilegija, nas zato zavidajo in bi z vso odločnostjo branili in varovali tako pooblastilo, mi pa spimo »spanje krivičnega in stojimo na trgu že ob devetih uri brezposelnosti«, dasi smo bili prvi poklicani na delo v Ciril-Metodov vinograd. To se je že dostikrat nad nami maščevalo in se bo v prihodnosti še bolj! Brez dvoma je in neovrgljivo, da bi naša mladina v tujini bolj cenila in spoštovala slovenski jezik, če bi slišala materino besedo v liturgiji pri najsvetejših opravilih. Bolj ponosna bi bila, bolje bi katoliško vero ohranila — in kakšna generacija bi se resila. Razlika med glagolico in živim našim jezikom

je razumno majhna, le kak rečnik — besednjak — za starinske izraze, ki niso več v uporabi, bi potrebovali in pa nekaj več liturgičnega pouka, kakor potrebuje to vsaka nova stvar. Glagolice bi se morali poprijeti vsi katoliški Slovani, da bi bili vsaj v cerkvi enotni, drugega sredstva za to tako nimamo. Bolj složni bi bili med seboj in nekaj več bi predstavljali pred ostalimi narodi, kot je zdaj dejstvo. Staroslovska kot bogoslužni jezik je bil podeljen od pp. Hadrijana II. in Ivana VIII. »genti slavica«, torej vsem Slovanom. Dosegla sta nam ta dragoceni dar naša apostola sv. Ciril in Metod, pa samo Hrvatit ob Jadranu in kvarnerskih otokih so to ohranili do današnjega dne, za kar jim moramo biti vedno hvaležni.

Glagolski črkopis je sicer dokaj težak za branje, zato pa nam je prišla nasproti proti vsakemu pričakovanju sveta stolica z izdanjem glagolskega misala v transkripciji (to je z našim sedanjim črkopisom) leta 1927. v založbi »Congr. Rit. Prop. Fid.«

Pij XI. papež božje Previdnosti za sedanje, v vsakem oziru razburjene čase, ni naredil to brez posebnega namena. Ker je živel nekaj let med Poljaki, ve iz lastne skušnje, kaj manjka katoliškemu Slovanom, da bodo kot taki veljali nekaj več pred svetom.

Če pa mi to omalovažujemo, da nočemo sprejeti, potem smo nehalčni sinovi sv. Očeta.

Quid faciendum? Prostiti bi morali sv. Stolico za razširjenje »Rimo glagolske liturgije« za vse katoliške Slovane izseljence, ki imajo urejene svoje župnije. V Jugoslaviji je že to dovoljeno pri petih mašah v glazolici na praznik sv. Cirila in Metoda, tudi če se preloži na naslednje nedelje, pod pogojem, da duhovnik, ki opravlja sv. mašo, in pevci ta jezik zadosti poznajo. (Vatikan 25. julija 1935. E. Card. Pacelli, s. r.)

Kaj bodo k temu rekli rojaki v tujini? Menda se ne motimo, če zapišemo kar odgovor: domovina, daj nam dober zgled!

Jožef Grašič.

Gojite narodno pesem in godbo!

Menda ni treba posebej poudariti, da smo Slovenci dobri pevci in radi pojemo. Doma na vasi, če se le trije, štirje snidejo, že zadoni naša pesem. Skoraj sleherni poletni večer se zbero mladi fantje na vasi po trudapolnem delu in njih pesem zveni pozno v noč. Pred hišami pa sede starejši in poslušajo te blagodneče zvoke. Marsikatero oko starca in starke orosi ob tem petju in spomin gre daleč nazaj v njih mladost. Da, to je prelest naših vasic, to je skrivnost, čudežna skrivnost naših veselih lie. To je prelepa dediščina naše mladine, ki jo je prejela od svojcev. Iz rodu in rod gre naša pesem. Da bi nam nikdar ne ugrabila moderna kultura tega predragocnega zaklada!

Nas poznajo v svetu zvečine po naši narodni pesmi. Naša pesem privablja tujca, da sede k nam, veselo kramlja in rad še pride. Naša pesem veže v tujini naše ljudi, jih združuje, poravnava spore, obuja spomine na dom, na svojce, jim pripravlja marsikatero zabavo, res lepo zabavo, blaži njih duše in vzgaja našo izseljensko mladino. Bogu moramo biti pač hvaležni za ta predragocni zaklad.

Kaj bi pač počeli brez naše pesmi mi, ki

teljem-akademikom pa želimo srečno pot, obilo uspehov in srečen povratek v domovino. Za naslednje leto hogo skušali s podobno propagando prodreti še bolj na široko med našo mladino. Letos je to le prvi poizkus in smo le radovedni, kako se bo obnesel.

delujemo med našimi izseljenci. Izbito nam bi bilo važno sredstvo za doseglo naših namenov. Skoraj polovico vsega našega dela sloni na tej prelepi narodovi lastnosti. Največkrat le s pesmijo pridobijo najbolj zakrknjene duše in jih spraviš na pravo pot. Veselje do petja ga premami, da pozabi, da je v družbi tistih, s katerimi navadno ne bi bil rad.

Pa tudi mladino najlažje privabiš z našo pesmijo. Kako tudi rada sodeluje pri tamburaških. Očetu se ne zdi škoda, če kupi svojemu otroku tamburico in kako je vesel, ko mu zaigra prvo pesem. Ko sem bil pred nekaj dnevi na obisku v Moutiersu, sta prišla k družinici Škofca dva naša mladeniča s tamburicami in mi zaigrala naše narodne pesmi. Da bi videli, koliko poslušalcev smo imeli. Oče pa je bil kar ponosen na svojega sina, ko sem ga pohvalil, in mi zatrjeval, da bo še mlajšemu kupil instrument.

Vidite, tako so naši ljudje dovezetni za vse dobro, treba je le dobrih voditeljev, ki bodo znali ravnati z našimi ljudmi. Saj hitro lahko izberemo enega izmed mladih in ga temeljito pripravimo in naučimo, in ta nam bo pozneje v največjo oporo, saj sami vsega ne zmoremo.

Gojite zato našo narodno pesem in godbo in videli boste sadove svojega truda in ne bo se nam treba bati, da bi se naši ljudje izgubljali v tujini.

Tone Šlibar.

Med slovenskimi rudarji v Srbiji

Večini Slovencev je menda malo znana Ravna Reka, rudarska naselbina v moravski banovini. Malo bolj je vsaj po imenu znan Senjski Rudnik. Senjski Rudnik in Ravna Reka spadata pod eno ravnateljstvo. To sta dva državna rudnika, v katerih je zaposlenih okoli 2.000 delavcev. Zlasti Ravna Reka se širi in veča zaradi čedalje večje proizvodnje in izvoza premoga. Tu je zaposlenih nad 1.200 delavcev. Med temi je nad 600 katoličanov Slovencev in Hrvatov; od teh je zopet večina Slovencev. Okoli 350 do 400 duš vstevši družine z otroci.

Uprava rudnika je zgradila za delavske družine in samce lepe stanovanjske hiše, ki pa zaradi vednega dotoka novih delavskih mas nikakor ne zadostujejo, ker je nad 120 družin nastanjenih v privatnih stanovanjih. Tem upravo prispeva po 100 din mesečno za stanarino, kar pa ne zadostuje, ker lastniki privatnih stanovanj zahtevajo po 150 do 200 din mesečno.

Uprava je dala pred dvema letoma napeljati vodovod, tako da je naselbina preskrbljena z zadostno množino dobre vode.

Leta 1954/55 so si katoliški delavci zgradili lepo cerkvice, posvečeno patroni rudarjev sveti Barbari. V cerkvi manjka še marsikaj: klopi, spovednica; na oltarju manjka primernih svečnikov; pogreša se tudi primernih slik in kipov, ki bi krasili hišo božjo. Orgle nadomestuje harmonij. V zvoniku sta dva mala jeklena zvončka. Poleg cerkve je tudi lepo novo župnišče. Pod cerkvijo je nameščena lepa prostorna dvorana in oder, ki je še brez vsake opreme. Bogoslužje je v hrvaškem jeziku, ker je g. župnik Hrvat.

Tu je tudi štirirazredna ljudska šola in dvorazredna dekleška šola za razna ročna dela. Tukaj je tudi žandarmerijska postaja, pošta in železniška postaja. Največje in najlepše poslopje je novo zidana zadruga državnih nameščenec. V tej so včlanjeni vsi rudarji in si v njej kupujejo vse življenjske potrebščine po najnižji ceni. Omeniti je še precejšnje število gostiln, katere vse dobro uspevajo, zlasti nekaj dni po prejemu mesečne plače so vse natrpane in iz vsake odmeva godba in petje v vseh jugoslovanskih jezikih.

Žal katolici bolj posejajo gostilne kakor pa cerkev. Pri tolikem številu katoličanov bi človek pričakoval, da bo cerkev ob nedeljah premajhna, toda žal ni niti ob največjih praznikih polna.

Slovinci nimamo razen svojih delavskih organizacij nobenega društva. Osnovala se je neka »Umetniška grupa Abrašević, ki zastopa vse Slovence, Hrvate in Srbe ter prireja vsak mesec gledališke predstave in goji narodno petje. Numerava se pa v kratkem ustanoviti Slovensko katoliško prosvetno društvo. Toda tej ustanovitvi se delajo neke zapreke. Ena je ta, da so Slovinci vse premalo zavedni in se boje, kaj bodo potem Srbi in Hrvati rekli. A druga je, da je večina rudarjev marksističnega mišljenja in mrzijo vse, kar je v zvezi s cerkvijo in vero.

Edini up je naša mladina. To je treba vzgojiti in kolikor mogoče rešiti iz pogubnega marksizma. Velika privlačnost za mladino je petje in razne prireditve. Zelo agilni je cerkveni pevski zbor, ki je privedil že nekaj lepih predstav in koncertov, ki so bili zelo dobro obiskani še celo od Srbov. Težava je le: manjka nam primernih pesmi zlasti za mladinski zbor v slovenskem in hrvaškem jeziku ter primernih igrokazov. Zato vljudno prosimo prosvetna in pevška društva v Sloveniji, če imajo kaj primerne, bodisi igre, deklamacije, simbolične igre, zlasti pa narodne pesmi z notami za mladinski ali mešani zbor, da nam jih blagovolijo podariti. Morda vam ležijo nekatere teh stvari po omarah brez koristi, ali pa ste jih že sami uporabili, a nam bi marsikaj prav prišlo. Za vsako malenkost vam bomo hvaležni. Pomagajte svojim pozabljenim bratom in sestram, da se pri lepih pesmi ali igri ogrejejo za našo lepo domovino in tako dobimo sladek občutek slovenske domačnosti. Drugače bomo sploh pozabili, da smo Slovenci. Eventualne pošiljke naj se blagovolijo nasloviti na: Rimsko katoliški župni urad, Ravna Reka, ali pa na:

Kaj delajo naši po svetu

Nemčija

Gladbeck. — Da je v Gladbecku med Slovenci še precej veselega duha, mi pač ni treba posebno poudarjati, saj skoraj vsaka številka tega lista sprejme nekaj poročil od nas. Zakaj pa bi tudi ne bili veseli, saj imamo naša slovenska cerkvena društva, v katerih je življenje najlepše in delo najbolj složno.

Imamo tudi močan temelj, na katerega so naslonjena naša društva, to je naš dobro znani duhovni svetnik preč. g. Tensundern. Kakor zid stoji ob naši strani in čuva slovenski narod. Za nas se vsega žrtvuje, dela in nas zagovarja, če je treba tudi pri nemških oblastvih.

Ko slišimo iz sosednjih krajev pritožbe naših ljudi, da se čutijo zapuščene, ker nimajo duhovnika, da bi v svojem jeziku opravljali verske dolžnosti, tedaj šele vemo, kako nad vse srečni smo v Gladbecku, ker imamo vsak mesec svoje slovenske službe božje in še zmeraj nekaj za razvedrilo.

V aprilu smo imeli velikonočni misijon v mili slovenski besedi in smo se veselili bolj notranje, nakar nam je krasni maj nudil lepo zunanje veselje. Lepo popoldansko službo božjo s slovensko pridigo, procesijo po cerkvi s kipom Matere božje in pete litanije, ki smo jih na vse grlo prepevali ter nato zborovanje in gostilni g. Drüghofa kakor vsak mesec, 16. maja je naša Bratovščina rožnega venca priredila lep materinski dan. Navzoči so bili: naš duhovni vodja preč. g. Tensundern, ataše g. Korošec iz Düsseldorfa in nekateri odborniki Društva sv. Barbare.

Vodno besedo je imel preč. g. Tensundern, ki je slovenske matere pristrčno pozdravil in jim čestital. Poudarjal je, da mati v javnosti nima posebne veljave, tem večja pa je njena važnost v družinskem življenju. Prav posebno je počastil mater 15 otrok in jo imenoval za kraljico vseh mater, ki so bile navzoče. Tej kraljici, gospej Starina, smo zaklicali trikratni »živijo!«

Nato je govoril ataše g. Korošec. Dejal je, da se je vesel odzval našemu vabilu. Pozdravil je mamice v mehkih slovenskih besedah, ki so nam segale prav do srca. Gospod Tensundern, voditelj naše bratovščine, se mu je zahvalil za lepe besede in čestital tudi njegovi materi, ki je na Bledu kot gostilničarka. Če kdaj pridemo v domovino in obiščemo Bled, si lahko pri njej naročimo železnični okrepil. Tudi njej smo zaklicali trikratni »živijo!«

Predsednica bratovščine ga. Kostanjevec se je obema gospodoma zahvalila za čestitke in je naglasila veselje nas vseh, da so pri našem državnem zastopstvu tudi še taki gospodje, ki nas priznajo za prave državljane in da gremo pravo pot, ker prav na tem stališču nas krivično napadajo. V imenu bratovščine je pozdravila vse matere in je želela, da bi se ob tem lepem dnevu, ko nam naše hčere in sinovi prinašajo toliko lepih čestitk, spomnile tudi naših dragih mater, ki že večinoma vse počivajo pod milo domačo zemljo tam, kjer so tekle naše zibelke. Koliko so z nami trpele, to sprevidimo šele sedaj, ko smo na isti poti in uživamo sad tuje zemlje. Poklicate matere je velik poklic, toda pod nizko ceno. Bodimo hvaležni naši dragi domovini, ki je dala nam in našim otrokom dobrih krščanskih mater.

Dvorano je krasil oltar s kipom Matere božje, oplešan s cvetkami in gorečimi svečami. Oltar je uredila gđ. Tršek, za kar smo ji iz srca hvaležni.

Pred tem oltarjem je nastopila naša deca. Dečki so deklamirali, deklice pa so rajale na pesem: Venček na glavi se... Seveda je bilo vse sestavljeno iz fantazij, ker nimamo knjig in ne učitelja. Vodstvo rajanja dekle je prevzela gospa Fani Dobrave, kar je stalo precej truda.

Kukovič Franjo, organist, Ravna Reka, moravska banovina.

Z globoko hvaležnostjo je treba omeniti, da se je tudi za nas slovenske izselence po Srbiji začela zanimati Družba sv. Rafaela v Ljubljani, ki nam je zagotovila svojo pomoč. Od nje smo prejeli že eno pošiljko knjig, za kar izrekamo pristrčen: Bog plačaj!

Mlada mamica gospa Kamphow roj. Kostanjevec je pozdravila naše matere z deklamacijo, ki jo je njena mati sama spisala. Glasi se v preprostih besedah takole:

Pozdravljene, ve matere,
pozdravljene nam tisočkrat,
življenja luč nam dale ste,
naš najdražji ste zaklad.

Za nas molile in trpele
in rezale nam tuji kruh,
lepe pesnice nam pele,
nam vzbujale slovenski čut.

Za narod svoj ste delovale,
kar bilo v vaših je močeh,
lep zgled ste nam dajale,
zato beseda vaša nikdar
ne bo nam v zasmeh.

Vedno ste lepo častile
Gospo, Kraljico, majnika
in križe svoje ste nosile,
iz ljubezni do Boga.

Ostale zveste sveti Cerkvi
nešteti dolgo vrsto let,
tako naj vsaki bo Slovenki
materinski dan posnet.

Bodi zdrava, domovina,
pozdravljen bodi rojstni kraj,
kjer mamicam našim
zibelka je tekla,
Bog te živi vekomaj!

Bog čuvaj naše mamice in drago domovino Jugoslavijo!

Potem je prišla na vrsto kava, za prigrizek smo imeli pecivo, ki ga je napekla mlada gospodinja Frančiška Berlec za skoraj 150 oseb. Po kavi je bila prosta zabava, srečolov in dražba, kar je prineslo mnogo smeha. Medtem je predsednik Društva sv. Barbare g. Dobrave še omenil vožnjo v Holandijo, kamor so letos povabljeni naši pevci.

Če omenjamo, da nam vsak mesec prinaša svoje posebnosti, ne smemo pozabiti v juniju na sv. Antona, ki nas spominja na god bivšega izseljenkega učitelja g. Antona Šlibarja, katerega smo lansko leto še imeli v naši sredini. Dragi gospod učitelj, obžalujemo, da ste nas zapustili. Tega ob vašem prihodu niti slutili nismo. Res hudo nam je in ne bomo vas mogli pozabiti mi in tudi ne naši otroci. Toda krivi niste tega vi, saj so vas pregnale samo laži in obrekovanje. Pričakovali smo vaše vrnitve mesec za mesecem, a ni vas bilo nazaj.

Ah, usoda, ki je vse to povzročila! V srečo nas boli in še skoraj nevoščljivi smo, da vas je dobila druga dežela in niste prišli več k nam v Gladbeck. Če vam Bog v novi domovini nakloni več sreče in mirnejše življenje, kakor ste ga imeli tukaj, vam pa iz srca privoščimo, želimo, da bi se vaša osebnost priznala tako kakor zaslužite, ne pa za kakega izdajalca kakor se vam je že zgodilo. Ne da bi se vam metalo toliko polen pod noge, blata v obraz in psokv na vašo osebo ter vse, kar bi moglo škodovati vašemu poklicu. K temu pa ne spadajo vsi, saj ste imeli v Gladbecku približno 500 duš, ki so vas ljubile in spoštovale ter vam želijo, da bi se vam vsa krivica povrnila s pravico. To naj vam bo voščilo za god od naše Bratovščine rožnega venca v Gladbecku. Če bi kdaj imeli priliko nas obiskati, vas bomo veselili mi in naši otroci. Pozdrav naših otrok!

Pozdravljeni, gospod učitelj!

Lani ste toliko pelinoveca spili,
da bi vam letos vince točili,
so tukaj metali vam blata v obraz,
naj delajo tamkaj kratek vam čas.

Delo Bog vaše naj blagoslovi,
kar vi učite, sad dober rodi,
da vzgojil bi mnogo kristjanov,
zvestih in dobrih Jugoslovancev.

Anna Kostanjevec.

Hamborn-Marxloh. — V nedeljo 13. maja je praznovalo Društvo sv. Barbare 25 letni jubilej s sledečim sporedom:

Ob 6. uri zjutraj je bila v cerkvi sv. Petra sv. maša s slovenskim petjem in s skupnim sve-tim obhajilom.

Ob pol 2. uri popoldne smo se zbrali v društveni dvorani »Kolphinghaus« in šli skupaj s so-sednjimi društvi v cerkev sv. Petra, kjer smo imeli ob 2. uri slovensko pridigo in pete litanije, katere je bral preč. g. župnik Hülsmann.

Po cerkvenem opravilu smo šli v društveno dvorano.

Slavnosti se je udeležilo osem sosednjih društev z zastavami. Tudi trije zastopniki naše kra-ljevine Jugoslavije so nas obiskali. Prišel je tudi g. Lindič z odborniki iz Meerbecka.

Društveni predsednik g. Čič je pozdravil vse navzoče in se zahvalil za tako obilno udeležbo sosednjih društev.

Gospod Lindič je kot darilo obesil srebrn ve-nec na našo zastavo. Nato je poklonil osem društvnikom srebrne cvetlice za zvestobo, ker so bili od začetka pri društvu. Zatem so bile deklamacije, petje, govori in igra v treh dejanjih »Tri sestres«. Med odmorom so nas kratkočasili godci.

Castrop-Rauxel. — Bili smo že mnenja, da smo res že rešeni velike nadloge, namreč da zveza, ki jo vodi Lindič, nima z nami več opravka. Toda zmotili smo se. Od te zveze smo namreč ne-davno prejeli pismo, katero jasno kaže, kako nečastno ta zveza s svojimi člani oziroma društvu ravna.

Svoječasno je Rafaelova družba v Ljubljani javno izjavila, da te zveze ne priznava več in da naj se društva od tedaj naprej obračajo v vseh zadevah na Jožeta Dobravec v Gladbecku, ki mu je Rafaelova družba in tudi velika večina društev izrekla svoje zaupanje.

Sedaj pa pride Lindič s svojim pismom in piše, da je preč. g. Tensundern podal ostavko in od-ložil svoje mesto kot generalni predsednik ka-toliških društev v Porenju in Porurju. Nadalje, da obstoja edinole zveza, ki jo vodi on in ki je obojestransko oblastveno priznana. Torej, Jože Dobravec ni pravi mož, s katerim se družimo, in naj nemudoma pošljamo letne prispevke njemu (Lindiču), nakar nam bo on tudi poslal denar (20 mark) za obdarovanje otrok, ki ga je od kr. banske uprave v Ljubljani po generalnem kon-zulatu v Düsseldorfu prejel.

Opozarjajo nas tudi, da »sloga« jači, »nesloga« pa tlači. To je nekaj zelo lepega, toda kdo pa je kriv vse nesloge, ki obstoja med rojaki tu-kaj? Smo morebiti mi temu krivi, ker smo leta in leta zvesto služili zvezi, državi in narodu, ali so oni krivi, ki so nas tako zelo varali, da bi bili skoraj na vse pozabili. Toda nismo se pustili popolnoma preslepiti. Ostali smo zvesti Jugoslo-vani, dasiravno smo tej potvorjeni zvezi hrbet obrnili.

Ne more si pa ta zveza morebiti misliti, da ima opravka s kakšnimi divjaki, ki ji bodo še nada-lje slepo sledili. Zveza je za nas za vedno za-igrala, ker je zasledovala cilje, ki niso bili in še danes niso jugoslovanski, narodni in tudi ne pravični. Mi hočemo ostati gotovo zvesti našim rojakom izseljencem. Ostati hočemo Slovenci do hladnega groba, a tudi naši širši domovini Ju-goslaviji bomo ostali zvesti na vse veke. Ne mo-remo pa ostati zvesti onim, ki so nas in nas še smatrajo kot Jugoslovane druge vrste ali pa sploh ne kot Jugoslovane. Preprija je bilo v teku zadnjih let že dovolj in želeli bi iz srea, da se temu hinavskemu početju napravi konec.

Primorani smo torej, da se tem potom obrne-mo tudi na kr. banko upravo v Ljubljani in jo prosimo, da blagovoli po »izseljenkem vestni-ku« podati izjavo, smo li vsi Jugoslovani v Po-rurju in Porenju, ki imamo jugoslovanske potne liste, enakovredni državljanji ali pa se tukaj la-bko delajo poljubne izjeme, kakor bi si to nekdo mislil. Vedno in vedno se nas vabi in opozarja k složnosti in dajtvam na zvezo, a ko kr. kon-zulat prejme od kr. banske uprave podporo za naše otroke, potem pa je naša deca neke druge vrste, ki ji podpora le tedaj pripada, če so se njih stariši pokorili tistim, ki so naši državi v veliko škodo, da reki bi v sramoto, in ki tem podtikajo, da niso dobri Jugoslovani.

Zveza katoliških društev v Mörs-Meerbecku v Nemčiji, ki jo vodi Lindič in ki je mi kot take

pod nobenim pogojem ne moremo priznati, nam zadržuje božično podporo za otroke za leto 1957. in ki jo je zveza prejela za razdelitev od kr. banske uprave po konzulatu v Düsseldorfu. Pod-pora znaša za naše društvo po izjavi Lindiča 20 mark in bi morala biti v marcu tega leta že iz-plaćana. Prosimo torej kr. banko upravo, da nam blagovoli priskočiti na pomoč ter poseči v zadevo tako, da dobimo vsi Jugoslovani, ki nas naše zastopstvo ali pa zveza šikanira, zadošče-nje in enake pravice kot državljanji naše mile domovine Jugoslavije.

Zavedamo pa se tudi, da naša zaščitnica Rafaelova družba v tem mučnem položaju ne bo zapustila in da bo skušala po svojih močeh po-seči v zadevo ter tako pomagala končno razči-stiti naš tako zamotan položaj. Prosimo tudi za pojasnilo, je-li preč. g. Tensundern odstopil kot generalni predsednik samo za Lindiča ali pa je to storil za vse Slovence, kar bi bilo obžalova-

nja vredno in tudi v škodo in sramoto nam, ki nam je dolga desetletja stal ob strani v veselju in žalosti ter s tem pred vsem jugoslovanskim narodom služil, da mu izreče svojo iskreno zahvalo za njegove žrtve, ki jih je za naš rod na tujem doprinesel.

Upamo in smo prepričani, da nas niste zapu-stili, preč. g. Tensundern, kakor bi to bilo neka-terim po volji, in da nas tudi ne boste. Naša ločitev na tem svetu naj bi bil edino hladni grob. Ne moremo se vam dostojno zahvaliti za vaše dobrote, ki ste nam jih že izkazali, in upamo da nam jih še boste v bodoče. Ljubimo vas in želimo, da bi tudi vi, gospod generalni predse-dnik, nikoli ne prenehali z vašo očetovsko lju-beznijo, ki ste nam jo do sedaj izkazovali.

Bog nam ohrani vse, ki so z nami, ter jim po-plačaj njih trud. Domovina, posebno pa izseljen-ci v Porurju in Porenju jim izkažite vaše iskre-ne simpatije.

Holandija

Chevremont. — Jugoslovansko društvo R. K. sv. Barbare v Chevremontu je priredilo proslavo materinskega dne 15. maja v društveni dvorani g. A. Wetzela. Na to proslavo so prihiteli naši rojaki od blizu in daleč. Gotovo se ni nihče ke-sal, kdor se je proslave udeležil. Saj je bilo dosti pristne slovenske zabave. Proslavo je s prisr-čnim pozdravom na vse navzoče otvoril predse-dnik g. A. Kink, nakar je cela dvorana stoji od-pela himno »Bože pravde«. Nato je pevski odsek pod vodstvom g. F. Belinea prav lepo zapel Maj-nikovo »Ko pomlad cvetoča« in »Ljubezen do domovine«.

Zatem so nastopili naši malčki z deklamacija-mi, otroškimi plesom in igrico, katero so prav lepo igrali. S tem je pokazan dober sad truda,

katera je storil nasproti tukajšnjim Slovincem. Tudi v najhujši krizi nas ni zapustil, ampak nas je finančno podpiral ter lajšal naše gorje kjer se je le dalo. Zato nam je v veliko čast, da je on varuh našega društva, kar bo gotovo pokazal tudi sedaj na dan te velike jugoslovanske pro-slave.

Spored tekme jugoslovanskega pevskega društva je naslednji:

10. julija 1958 do 11. ure dopoldne sprejem društev pri farni cerkvi v Chevremontu. Ob 11. uri slovenska maša, po maši nas spremlja godba v društveno dvorano, nato bo skupno kosilo. Do 3. ure imajo društva priložnost za malo vajo, točno ob 3. uri pričetek tekme. Po končani tekmi prosta zabava.

Ker bo to velik in lep dan za nas Slovence v tujini, vabimo najljubneje: »Obiščite nas od blizu in daleč.

Torej na veselo svidenje 10. julija v Chevre-montu. **Odbor.**

Lutterade. — Prav ponosni smo Slovenci v Lut-terade na naše Društvo sv. Barbare, ker vidi-mo, kako je sedaj v kratkem času začelo cveteti, kakor drevje v spomladi. Saj lahko rečemo: še nikdar ni bilo tega, zelo lepo je začelo uspa-ti, članov nas je vsak mesec več, saj jih ne manjka več veliko, pa bodo vsi v društvu.

Zapojemo kadar je treba, naši mali citraši nam že izvrstno zaigrajo, tudi nam bodo že sko-raj naši mali tamburaši kaj zaigrali, dramatični odsek se je tudi že dobro izkazal, dekleta in moški, z malo igrico, in upajmo, da nam bo pri-pravil še več lepih večerov, tako da bomo več-krat imeli priliko Slovenci skupaj priti in se malo po domače pozabavati. Imamo pa tudi Hranilni klub, da vsak teden nekaj prihranimo, da bomo laže obiskali domovino. In kaj še imamo? Dobra predsednika Ivana Simončiča, to je glavno. Nanj smo tudi lahko ponosni. On se trudi, kolikor je v njegovi moči, da nas Slo-vence združuje. Bog mu ohrani zdravje, mi Slovenci v Lutterade pa mu pomagajmo s tem, da mu pokažemo, da smo možje, da bomo složni, pa se mu bo mnogo lažje godilo.

V društvu pa dober odbor, složnost in pošte-nost, to je vse, kar hočem reči kot član Društva sv. Barbare.

katerega ima gospa Kink z našimi malčki, da jih tako lepo izvežba. Tudi dramatični odsek je dobro igral igro »Trije ptički« v režiji gospe Kink. Med odmori pa nam je kratil čas s har-moniko naš član Lipovšek.

Mize so bile obilno obložene s sladko orehovo potico in s prvimi slovenskimi prestami in ki-šelji, kateri so napravili tukajšnjemu peku pre-cej preglavice. Proslave so se udeležili tudi gg. pater Hugolin Prah, naš pater Teotim in kaplan sin g. župana Habertza.

Kakor je bilo že objavljeno, da priredi pev-ski odsek ob priliki desetletnice jugoslovanske pevske tekmo 10. julija 1958, prinašamo danes program proslave in slike, ki se nanaša na ta pomenben dan. Gornja slika predstavlja tukajš-njega g. župana, ki nosi veliko jugoslovansko odlikovanje red sv. Save II. razreda, katero je tudi po pravici zaslužil za plemenita dejanja.

Eygelshoven. — Jugoslovansko R. K. društvo sv. Barbare v Eygelshovenju je dne 24. aprila priredilo materinsko proslavo, da počastimo in razveselimo svoje matere. In res so bile vesele. Nastopili smo z društveno zastavo. Pevski zbor pod vodstvom g. p. Teotima je zapel državno himno, nato pa je stopil na oder preč. p. Teotim in lepo govoril o materah. Nadalje je govoril predsednik g. Hladin in tudi navdušeno poča-stil matere z lepimi navodili. Nastopili so tudi otroci z deklamacijami. Deklamirali so Pavla in Mici Čebin, Franc in Marija Jančič, Gusti Bučar, Pavla in Mici Gril, Silva Zagorec, Marija Rajh in deček Rajh, deček in deklica Gračnar. Potem so uprizorili igro »Za srečo« pod vod-stvom g. A. Čebina in g. M. Rajha. To je bila prav lepa in zanimiva igra, tako da je bila prav izvrstna zabava. Prav lepo se zahvaljujemo go-spodoma Čebinu in Rajhu za njun trud. Zahva-

Izjemo se tudi našemu preč. g. p. Teotimu za njegovo poživljenost. Zahvaljujemo se tudi preč. g. p. Remcu za njegovo navdušenje. Zahvaljujemo se našemu zveznemu predsedniku g. Hladinu za njegovo prijaznost, da je prišel k nam. Zahvaljujemo se prav lepo navzočim, ki so darovali za društvo. Zahvaljujemo se prav lepo vsem, ki so deklamirali in pevecem ter igralcem in tudi vsem navzočim. Vsem najlepša hvala! Bog jih živi še na mnoga leta!

Lutterade. — Društvo sv. Barbare je priredilo 8. maja materinski dan, ki je bil zelo lepo obiskan, saj so se ga do male izjeme udeležili vsi Slovenci s svojimi družinami. Tudi spored je bil dober, v kolikor je pri tako mali naselbini sploh mogoče. Prvič je nastopil ta večer naš dramatični odsek. Moški so nastopili z igro »Zaklade« in dekleta z igro »Poboljšana trmoglavka«, ki je bila za ta praznik zelo primerena. Obe igri sta bili dobro izvedeni, posebno še za začetek.

Naši malčki so deklamirali tako ljubko in priskočno svojim mamicam za god. Zdi se mi, da nikjer ne doni slovenska govorica lepše kot iz ust izseljenjskih otrok, ki žal nimajo nikakega pouka v materinem jeziku razen tega, kar mu je skrbna mati vsadila v srce.

Prvič so nastopili tudi naši mladi citraši. In pa Ložnikov Jože s svojo kromatično harmoniko. Eden hoče prekositi drugatega kot bi nam hoteli dokazati, da smo jih do sedaj vse premalo

cenili. Naši mladi muzikanti so nam napravili veliko veselja. S kromatično harmoniko je obljubil sodelovati tudi naš fant Feletov Vencel s svojo sestrico, pa ga je žal položila na posteljo nevarna pljučnica. Težko bolezen pa je čvrsti fant srečno prebolel in upamo, da bo na prihodnji društveni prireditvi tudi on sodeloval. Večer nam je v najlepšem razpoloženju prehitro minil, posebno ko nismo imeli nič odmorov. Za to je že poskrbel naš vrlji pater Teotim, ki je dirigiral svojim pevcem, končno pa kar celji dvorani. Pri tem je dobro pomagal tudi naš član Stefan Retuznik, ki je spremljal petje tudi s harmoniko. Malo za smeh in tudi malo za res. Tako nas je spomnil naš zvezni predsednik g. Hladin tudi naše matere domovine. Lepa hvala mu za njegove besede in tudi za obisk kakor tudi njegovi gospe soproga.

29. maja pa smo pohiteli v Heerlen pogledat našo domovino v filmu, katerega nam je preskrbel naš generalni konzul g. dr. Milčič. Lepo je bilo, a mi bi radi videli še mnogo več — vsako vasičko posebej.

Na binškočno nedeljo pa smo priredili skupni izlet v Antwerpen in Belgiji, kjer smo opravili v katedrali sv. mašo, nato pa si ogledali vse zanimivosti tega starega mesta.

Zelo žal nam je za konzulom g. dr. J. Logarjem, ki je bil prestavljen v Nemčijo. Želimo mu tudi na novem mestu mnogo uspehov, ko jih je imel med nami v Holandiji.

Simončič Ivan.

Francija

Iz severne Francije.

V odgovor dopisniku K. H. v »Glasu izseljencev«.

Ker si dopisnik g. K. H. domišlja, da ima samo on vse prav in da nihče ne sme več po svoje misliti in delati, mu povemo, da če ima on svobodo pisati in kričati, kar mu pade na jezik, imamo tudi mi pravico, da povemo svoje mnenje.

Zato povemo g. dopisniku, da smo siti njegove gonje proti izseljenjskemu duhovniku msgr. Zupančiču. Ker se pa ne ljubi našemu izseljenjskemu duhovniku odgovarjati na vaše bedasto lažnive napade, vama hočemo mi odgovoriti in pokazati, da nismo tako čisto nezavedni kot si vi domišljujete.

Popolnoma tako delate vi po njihovem vzorcu. Ker imate moč, kar ni vaša zasluga, in smo tudi mi med vami, zato ker imate večino, napadate manjšino, kakor da bi razen vas nihče ne smel drugače misliti. Dobro se še spominjamo groženj nasproti delavcem, ki niso popolnoma vašega mišljenja! Ali imate še zapisknike, katere delavce boste vrgli iz Francije?

Zraven pa kričite, da se borite za mir in svobodo. Posebno vam je na poti izseljenjski duhovnik. Zato taka gonja proti njemu. O, poznamo vašo srčno željo: Proč s farjem! Na njegovo mesto bi radi prišli vi, g. dopisnik. Čisto po vzorcu, ki ne trpi nobenega drugega mišljenja; vse drugo se mora uničiti s terorjem. Ali ni tako, g. dopisnik?

Nadalje pravi dopisnik: »Največjo skrb je pokazal dopisnik »Izseljenjskega vestnika« vnetim govornikom za republikansko Španijo. To je tudi razumljivo, kajti ti so mu že dblgo časa v zelu, in so mu že tudi precej štreno zmešali, da ne more uganjati tako svojih burk kot bi jih hotel.«

Tako, g. dopisnik? Prav nič mu niste zmešali štrene. Župnik je prišel pred enajstimi leti kot izseljenjski duhovnik v Francijo, kjer zvesto vrši svojo službo. To pa ni nobena burka, ker resnega in odkritega dela se ne da primerjati z burko. Nasprotno ste pa vi, g. dopisnik, uganjali burke že poprej in jih uganjate še sedaj. Da pa

ste res uganjali burke in da ste to storili, kar zahteva prava burka, namreč da ste se ob vsaki burki preoblekli, tega pa menda ne boste tajili, kaj? Ker mi le predobro vemo, kakšne burke ste uganjali že v vseh barvah in vsako ob svoji priliki, če je le kazalo vašim osebnim koristim. V svoji strasti in častihlepnosti in koristolovstvu je ni bilo tako umazane burke, da bi se je ne lotili. Ali niso bili vaši pripadniki že vsi; patriotje, liberalci, sokoli, največji narodnjaki, in ali niste vseposvobodili iskali prilike, da bi sebi koristili in drugim škodovali. In če vam niso verjeli, je bil pa kriv kar.

Sedaj pa spet uganjate burko zavednih sodrugov v krasnih vlogah mirovnih angelov. Svojo vlogo izvrstno igrate, pa tudi uspehi niso izostali, da ste s tem preslepili nekaj mladih nezkušenih ljudi, da so namesto vas šli po kostanj v žerjavico. Da bi pa vi, g. dopisnik, res rajši vzeli v roko puško in šli na špansko bojišče, tega pa vi samemu sebi ne verjamete. Kot izvrstni uganjalec burk ste si tudi umislili kulise, izza katerih laže vodite burke, to je žensko društvo za mir. Prekrasna burka! Le uganjajte jih še naprej, ampak ne zahtevajte od nas, da bi vas pri tem občudovali.

To pa, kar očitate župniku, da bi vas rad posadil v Glavnjačo, kot to dela Korosec v Jugoslaviji, bi v resnici vi radi njemu storili. V pisani in govornjeni besedi ste napeli vse sile, da bi mu škodovali. Prepričani smo, da bi vi, g. dopisnik, še danes prodali vso vašo razredno zavednost in vso vašo bojevitost za mir in še žensko društvo za mir zraven in se preoblekli za fašista, samo da bi mogli izseljenjskega duhovnika odstraniti.

Le kar tako naprej, saj vas poznamo po delih in vlogah, čeprav skrivate svoje pravo ime.

Kar pa se tiče pustnih šem, ki pobirajo za Valentina-berača, vam samo tole povemo. Naše pustne šeme letajo in pobirajo za Valentina-berača samo o pustu, to je enkrat v letu. Zato pa vaše pustne šeme letajo vse leto in tudi v postu in prosijo za vas, da boste še naprej lahko burke uganjali.

O knapovskih nohtih pa še tole. Kar nas je pravih knapov, imamo nohte popolnoma polomljene od našega dela. Včasih nam jih pa še pri delu potrga. Poznamo pa tiste, ki imajo dolge nohte, ampak ti niso knapovski nohti in tisti pač praskajo tam, kjer jih prav nič ne srbi. Posledice tega praskanja pa čutimo mi, da moramo letati po raznih pisarnah s Carte d'identité in po konzulatih moramo plačevati potne liste za nas in za naše družine včasih po več kot 100 frankov; in nazadnje bo pa še mogoče marsikateri družinski oče moral vzeti berasko palico

v roke in iti s trebuhom za kruhom in to samo zaradi tistih, ki praskajo z dolgimi, neknapovskimi nohti.

Več starejših knapov.

Pas de Calais. — Letošnji majnik je bil zelo lep, ne sicer v naravi, ki nas je bogato obdarila s slabim vremenom, pač pa pri naših šmarčnih oltarjih. V treh naselbinah je bila vsak dan šmarčna pobožnost in vsak dan je bilo veliko Marijinih častilcev, ki so zvesto poslušali šmarnice in vneto peli litanije in Marijine pesmi. Pri tem se je posebno odlikovala mladina.

Društveno delovanje je bilo posebno živahno v Bruayu, kjer je Društvo sv. Barbare priredilo lep družabni večer z dobro uspele igro.

Več parov je stopilo pred oltar. Tako Sikošek Josip, doma iz župnije Podsreda, in Boštjančič Jožeta iz župnije Polje pri Podčetrtku. Nadalje Ivan in Katarina Kolenko, oba iz črensovške župnije v Slovenski Krajini. Bilo srečno!

Bogato žetev je imela smrt v tem mesecu. V Vendimle Vieil je umrla 11 letna Jožefa Poličnik in 35 letni rudar Smrkolj, doma iz župnije Kolvrat. Zlasti zadnje čase je želel nazaj v domovino, a mu je dala grob tujina. V Lensu sta umrla Duh Ivan, 40 let star rudar, ki zapušča vdovo in pet otročičev, ter 17 letin Jančič Herbert, ki je po kratki bolezni lepo previden zapustil v cvetu mladosti ta svet. Njegova žalostna rodbina se najlepše zahvaljuje Društvu sv. Barbare in Bratovščini iz Liévina, ki so se oboji udeležili pogreba z zastavami, kakor tudi številnim pogrebem rojakom, ki so ga spremili na zadnji poti. Naj sveti vsem večna luč!

Poostrene določbe nasproti tujcem delajo našim rojakom velike sitnosti in stroške. Kakor po navadi ob takih prilikah, trpe največ nedolžni. Odločno svarimo, da bi se kdo podal v Francijo brez pravih papirjev, ali da bi mislil, da bi mogel s potnim listom samo za obisk dobiti tu kado delo.

Pariz. — Nade, s katerimi smo stopali v Marijin majnik, nas niso varale. Že prvi maj je bil sicer deževen in celo sneženi začetek v Thelonne (Ardenes), a vendar zelo dober, saj sem ta dan imel priliko izgovoriti stotini Francozov v njihovem jeziku v skromni vaši farni cerkvi, kamor njihov župnik, ki mora oskrbovati več cerkva, komaj vsako drugo nedeljo lahko pride.

Potem sem pa vzel na piko kar tri departementne in isti turneji: 7. maja sem izpolnil vročo prošnjo dveh rojakov v Halle (Vienne) in se razvedril pri gospodarjih, ki naše delavce smatrajo kot ljube družinske člane; 8. maja sem pa z našimi izseljenkami molil ob grobu našega sv. rojaka škofa Martina, velikega duhovnega potnika, naj vodi moja in naših izseljencev pota z mogočno priprošnjo pri večjo nespremenljivem; 9. maja sem jasno spoznal ob nedopovedljivo krasnem petju izseljencev iz črensovške fure, da bo najboljši način izseljevanja tako, da se bodo iz fare selili v vsaj približno iste kraje. Bil bi zelo vesel, če bi se ta misel sporočila merodajnim činiteljem; 10. maja smo v Issoudunu v največjem številu primereno zaključili to »štiridnevko«.

Sredi maja sem bil pri najbolj prijaznem francoskem župniku, 15. maja v Fere Champeoise in prvič imel priliko prisostvovati nekaki dekanjski konferenci, kjer sem zvedel, da se mnogokrat morajo biti s še večjimi težavami kot pri nas.

Drugo polovico maja smo se zopet zbirali na severu Francije: 22. maja v Ourville, nedaleč od morja, in 22. maja v Pont Audemer, kjer nas je bilo nad 80.

Zaključek je bil 29. maja v Orchiesu.

Povsod nepozabna ljubezen izseljencev, ki še tako zelo verujejo, povsod prisrčni pozdravi in neizrazno veselje. Pri vsem tem človek mora pozabiti na tiste, ki so se že oddaljili in blodijo po svojih potih, pa bi jih bilo treba iskati. A kaj, ko komaj morem zadostiti željam dobrih. Odgovora pred Bogom se ne bojim zase, drugo »videant consules«...

Ivan Camplin, izseljenjski duhovnik.

Tucquegnieux-Marina. — Igrokaz »Dekle z biseric«. Zopet je bila priložnost, da so se zbrali Slovenci iz vseh krajev skupaj. Zadnjikrat je bilo to v Ametzu, 22. maja pa v Tucquegnieuxu. Tako je skoraj vsak mesec kje kaka slovenska

»Deset konzulov ne more za izseljenec in za državo med izseljenci in v tujih državah toliko storiti, kakor more en sam izseljenjski duhovnik.«

I. slov. izselj. kongres v Ljubljani.

Kanada

prirediv, koder se snidejo prijatelji in znanci, si vesele stisnejo roke ob svidenju, malo pokramljajo, prisostvujejo prireditvi, ob kateri zopet oživi njihov čut za našo kulturo, nato pa se zadovoljivi poslovje. Se škoda, da premnogi ne razumejo pomena takih prireditev. Saj bi jih bilo lahko še enkrat toliko, toda prav Likencanov je bilo zadnjikrat očitno premalo. Tolaži pa nas misel, da bo drugič bolje.

Listi pa, ki so bili na tej zadnji prireditvi, so odšli zadovoljni domov. Spored res ni bil obširen, toda igra sama je bila že toliko vredna in dobro igrana, da je zadovoljila gledalce. Oh, pa koliko truda je zahtevala. Igrokaz »Dekle z biseric« je zahteval mnogo ne le od igralcev samih, temveč tudi drugih priprav in skrbi, da je hvalevredno, da je bil tako dostojno podan. Ne bom se mudi podrobneje pri posameznih, toda videti je, da so igrali po večini že stari, preizkušeni igralci, katerim deske niso tuje. Nekateri so celo igrali presenetljivo dobro. Tudi zunanja oprema in obleka je bila v skladu z igro. In to je bilo vse delo pridnih rok naših rudarjev, treba jim je bilo samo vodstva.

Pred pričetkom igre je pevski zbor zapel Venček narodnih pesmi ob spremljevanju tamburašev, nato pa so se tamburaši sami zaigrali en komad. Kvintet je nastopil s prelepo pesmijo »Potekali na okno«. Ima prav dobre glasove in kaže, ko bo temeljito izvežban, da bo še marsikaterikrat zadovoljil poslušalce.

Tako je zopet ena prireditev za nami in treba bo misliti na novo. Bog ve, kateri kraj bo prvi na vrsti?

Tone Šlibar.

Koliko je naših ljudi v Franciji. Francoski časopisi so prejšnji mesec prinesli zanimivo statistiko tujcev v tej deželi. Vseh tujcev je 2 milijona 600.000. Na prvem mestu so Italijani, katerih je 890.000. Slede jim Poljaki s 460.000, nekoliko manj pa je Špancev. Sledijo Belgijci, Švicarji, Rusi, Armenci, Nemci, Čehi, Portugaleci, Angleži in Jugoslovani, katerih je 26.000. Tako smo dobili točno število naših izseljencev. Koliko je od teh Slovencev, je težko dognati. Po mnenju tistih, ki že dolgo delujejo med njimi, je od teh kakih 15.000 Slovencev.

Tone Šlibar.

Izletnikom v Jugoslavijo! Odpotujemo iz Metz 22. avgusta četrty pred eno in smo drugi dan ob devetih v Ljubljani. Vrnemo se 12. septembra. Odhod iz Ljubljane ob 9 zvečer. Vožnja Metz-Ljubljana in nazaj bo izpod 500 frankov. Za primer, da bo moral imeti vsak zase svoj potni list in francoski vizum, bo stalo seveda nekaj več, okrog 550 frankov, ker francoski vizum sam stane 80 frankov. Točna cena bo v prihodnji številki. Prijave se sprejemajo od 1. do 15. avgusta dalje pri obeh izseljenjskih duhovnikih v Merlebachu in Aumetzu.

Anton Švelc.

K 60 letnici g. p. Kazimirja Zakrajska. Izseljenci na področju Katoliške misije v Aumetzu se pridružujejo premnogim in združujejo svoje iskrene čestitke z onimi, ki so te dni čestitali preblagemu voditelju naših izseljencev in pogumnemu organizatorju, očetu naših trpinov v tujini. Želimo, da bi ga Bog ohranil manj še mnogo let. Zveza jugoslovanske vzajemnosti.

Aumetz. — V ponedeljek 30. maja sta se poročila Franc Sinkovec, star 32 let, in Neža Zalec, stara 24 let. Ženin je doma blizu Hotederšice, nevesta pa iz Dragutusa pri Črnomlju. Poročil ju je naš izseljenjski duhovnik g. Švelc. Novoporočencema, ki sta vneta katoličana in prava navdušena Slovenca, želimo obilo božjega blagoslova v zakonu.

Audun-le-Tiche. — »Danes meni, jutri Tebi«, tako pesem so peli zvonovi iz tukajšnjega zvonika, ko se je poslavljala od nas gospa Terezija Makuc, stara komaj 37 let, doma iz Julijske Krajine. Kako priljubljena je bila pokojnica med nami, je najbolje pokazal njen pogreb. Počivaj v miru, lahka naj ti bo zemlja na tujem!

V tukajšnji bolnici se zdravi naš rojak in slovenski rudar Urbanč Maks, doma iz Velike vasi pri Leskovcu na Dolenjskem, star komaj 25 let. V Francijo je prišel šele pred osmimi meseci. Že pred dvema mesecema ga je nesreča zadela pri delu. Zlomilo mu je obe nogi in ga še sbraven opraskalo po ostalem telesu, tako da bo sromak najbrž še dolgo gost bolnice. Želimo mu, da bi kmalu ozdravel in se vrnil zopet med nas.

V zadnjem kratkem pismu sem obljubil, da bom kaj več napisal, kadar bom imel več časa. Razume se, da tudi sedaj še nimam posebno dosti časa na razpolago, toda če bom na tisto čakal, ne vem, kdaj utegnem dočakati. Morebiti bo tudi tole moje pisanje kratko, pa bo vsaj nekaj.

S Slovenci v Canadi sem v stiku v sledečih krajih:

V Hamiltonu, ki je blizu Toronto. Tam je kakih 25 slovenskih družin, večinoma Prekmurci. Delajo v tovarnah. Skoraj vsi dobri ljudje, kar se tiče verskih reči. Poleg družin je seveda nekaj samcev, pa ne posebno veliko število. Ti Slovenci imajo tisto društvo, ki smo ga pred letom dni ustanovili. Dela prav dobro. Redne mesečne seje in nekaj zabav. Blagajna je močna že blizu 200 dolarjev. Sedaj mislijo na to, da bi se preustrojili v podporno društvo, pa to je še problematična stvar. To društvo je tudi vzelo v oskrbo prvo podlago za knjižnico. Prinesel sem jim kakih 90 knjig. Tako je narejen začetek.

Okoli Hamiltona je kakih 20 slovenskih farmarjev. Okoli 15 sem jih obiskal na domu. Velika večina je glede vere še dobra. Na severni strani so Prekmurci, ki obdelujejo žitne farme. Ti vsi pridejo v Hamilton, kadar sem tam, in opravijo sv. zakramente. Na jugovzhodu — na magarskem polotoku — imajo sadne farme. Ti so večinoma Dolenjci od Novega mesta ali tam okoli. Tudi te sem deloma obiskal. Priložnost za zakramente sem jim dal v župniji Grimsby, ki jim je dosti blizu. Prišlo jih je nad polovico. Župnik je seveda angleško govoreč, toda zelo, zelo dobra duša in je poznal vse naše ljudi. Pri njem sem bil kakor doma. Zanimivo je, da postavlja novo podružnično cerkev blizu slovenskih farm. Bo pod streho že to jesen. Ker tam kupujejo farme še drugi Slovenci, utegne biti v kratkem tam pretežno število slovenskih ljudi za tisto cerkev.

V Torontu je morda kakih 40 slovenskih družin. Deloma Prekmurci. Vendar Toronto ni več kako delavsko središče, kot je baje bilo. Tam je nestalno delo in tudi nestalno prebivalstvo. Naših ljudi ni posebno mnogo, ki bi se še zanimali za cerkev in vero. Narodna jednota je precej dobro usidrana. Mislim, da izmed naselbin v Canadi v tem mestu najbolj. Razen Narodne jednote ti ljudje nimajo nobenega društvenega življenja, pa je tudi malo upanja, da bi ga dobili, če ostanejo brez vodstva od blizu. Jaz tam dobim le nekaj malega ljudi k zakramentom, večinoma le Prekmurce. Ker ni društvenega življenja, je stvar vzelo v roke mlado dekle Regina Hajdinjak, ki je pred kratkim prišla iz Prekmurja. Koliko bo mogla zbrati ljudi okoli knjižnice, bo šele bodočnost pokazala.

Više gori — blizu 500 milj (800 km) od Toronta je naselbina Kirkland Lake. Tam je blizu 60 slovenskih družin, prav mladih in torej večinoma z otroci pod solsko dobo. Samec je menda od 200 do 300. Pa tega ne morem s približno gotovostjo reči. Družine imam pa vse popisane. Kar je žensk, pridejo k zakramentom nekoliko čez polovico, moških le kak ducat. Duhovnike imajo tudi dobre in bi se lahko prav domače počutili v ondodni cerkvi, če bi bili malo bolj goreči. Društveno življenje najbolj vzdržuje pevsko društvo, ki pa nima pravega voditelja. Vendar še dosti dobro poganjajo. Imajo tudi nekako samostojno podporno društvo, ki ni izrazito katoliško, vendar sestoji največ iz katoliško zavednih ljudi. Vladnega dovoljenja za poslovanje še nimajo, menda največ zato ne, ker ne vedo, kako stvar pognati v tek. Tudi tem sem prinesel približno toliko knjig kot v Hamilton. Za knjižnico se bo zavzelo njihovo pevsko društvo.

Letos sem šel še dalje iz Kirkland Laka, namreč v Timmins in Schumacher, ki sta prav za prav eno samo mesto, dobrih sto milj dalje od Kirkland Laka. V Timminsu je morda malp manj družin kot v Kirkland Laku. Obiskal sem jih le 30 in jih popisal. Nisem imel več časa. Od teh je polovica približno dobrih, nekaj seveda jako dobrih. Druga polovica prihaja že

od doma iz sokolskih družin (Radomlje pri Kamniku, St. Vid istotam itd.). Ti so pa zelo indiferentni. Bo bolj težko kaj z njimi... Društvenega življenja je malo. Imeli so pevski zbor, pa sem slišal, da je na razhodu ali nekaj takega. Seveda zopet nimajo pravega človeka, ki bi jih vodil in držal skupaj. Župnik, Irec, jih še precej dobro pozna.

V Schumacher sem našel 12 slovenskih družin. Večinoma so dobre, pač pa so se zelo zapustile. Društvenega življenja nič, cerkvenega tudi ne. Vendar bi se dale za vse pridobiti, če bi bila priložnost.

So še naselbine, na primer Sudbury, Montreal itd. Toda zgoraj sem našel najbolj važne. Drugih iz lastnega opazovanja še ne poznam. Pa bodo v splošnem pač podobne razmere. To je vse v provinci Ontario. Drugod po Canadi ni nikjer večje naselbine, tako mi pravijo. Posameznih raztresenih naših ljudi je pa seveda še kak tisoč ali dva.

Kaj se da storiti v Canadi? Po večjih naselbinah se pač nekaj doseže s takimi obiski, kot jih zadnje čase napravljam med njimi. Nekaj, pravim. Veliko seveda ne. Eno je, da se mi vedno mudi nazaj... Drugo je, da ljudje iz raznih razlogov res ne morejo v cerkev, čeprav bi želeli... Tretje, da jih kakšni rdečkarji toliko lažje dosežejo kot kak potujoči duhovnik. Ostalo si pa lahko sami mislite...

Ali bi kazalo misli na slovenskega duhovnika samo za Canado? Pač! Za nas frančiškane bi najbrž ne bilo posebnih težav. Lahko bi se eden naših nastanil pri italijanskih frančiškanih v Torontu in bi krožil okoli po naselbinah. V Torontu bi imel dom in opirališče. To je bila ena mejnih prvih misli, ko sem začel spoznavati razmere.

Ampak... Povsod tam gori je polno Hrvatov, ki so v razmerju s Slovenci po številu nekako ena proti pet. (Morda malo manj, pa velike pomote v tem računu skoraj gotovo ni.) Versko so Hrvatje mnogo slabši kot Slovenci. Vendar je tudi med njimi še mnogo upanja, če se stvar hitro prime. Ampak s samimi obiski se med njimi ne da skoraj nič narediti. O tem bi vedel mnogo povedati komisar hrvaških frančiškanov dr. Zrno. Ako bi se slovenski duhovnik nastanil v Canadi, bi med Hrvatji najbrž ne mogel nič doseči. Nasprotno bi pa Hrvat, ki bi slovensko znal, dosti lahko tudi Slovence oskrboval.

Jaz sem stopil oni dan k nadškofu v Torontu. Prav lepo me je sprejel in zelo pozorno poslušal. Vprašal sem ga, če bi bil pri volji sprejeti hrvaškega duhovnika, da bi skrbel za vse Jugoslovane (zlasti v Torontu in Hamiltonu, vseh skupaj je gotovo do 2000). Kar presekal me je in dejal, naj mu ga hitro dobim, za vse drugo bo že on preskrbel. Obljubil sem mu, da bom poskušal. Sedaj imam dogovor s hrvaškim konzulom Rev. Ardašem, ki pojde te dni enkrat domov na obisk in upa dobiti koga, da ga privede s seboj. Ako uspe, bo eden šel v Canado. Ker znajo do malega vsi tudi dobro slovensko, bi bili s prihodom enega od njih v Torontu tudi Slovenci tam okoli lepo preskrbljeni. Prepričan sem, da bi jih hrvaška narodnost prav nič ne odbijala.

Drug kraj za enega takega bi bilo mestoce Schumacher. Steje okoli pet tisoč ljudi in polovica je Hrvatov. Vsaj nekaj med njimi je še dosti dobrih. V mestu je ena sama fara z enim samim duhovnikom Irecem. Je pa izvrsten človek in dobro pozna razmere med Hrvatji. Uspeha pa nima. On silno želi dobiti hrvaškega kaplana. Mislim, da bi človek, ki bi bil mož na svojem mestu, kmalu imel prav lepe uspehe. Je pa edino pametno, da bi delal skupaj z že obstoječo cerkvijo, ne pa na svoje začenjal. Od

Dopisnikom!

Dopisi za prihodnjo številko „Izseljenškega vestnika“ morajo biti v uredništvu do 4. julija, zato, prosimo, pohitite z dopisi.

tam bi seveda dotičnj mogel tudi več ali manj storiti za Hrvatce in Slovence v drugih ondodnih naselbinah. Ako se ta stvar, vsaj ona v Torontu, nekako posreči, bo nekaj storjenega, drugače bo menda ostalo le pri mojih redkih obiskih, ali bom pa moral misliti na to, da se sam nekoč spravim tja. Tudi za Hrvatce bi bilo to vsaj boljše ko popolnoma nič, vsaj upam tako.

Se nekaj. V Kirkland Laku bo v kratkih letih precej otrok. Starši se že sedaj sprašujejo, kaj bo z njimi, kje bo slovenska šola itd. Če bo kje v Canadi prilika za kake Jankoviče in Šliharje, bi morala biti tam. Jaz ne vem, pod katerimi pogoji prav za prav pošiljate učitelje v Francijo? Še manj pa vem, če bodo kdaj v Kirkland Laku dani pogoji za prihod slovenskega učitelja. Toda skušam problem po svoje rešiti. Naletel sem na neko farmarsko dekle blizu Hamiltona, ki je šele pred dvema letoma prišlo iz Prekmurja — Ferjanova Emica ji je ime, saj piše v »Ave Marijoc in pesmicah dela — ki bi želela biti kaj drugega kot kmetica. Ravno smo dokončali razgovore — pismeno —, da pride v kratkem v Chicago in se bo učila okoli sester in Račiča itd. za učiteljico petja, dramatike in takih reči. Po dveh letih upam, da bo mogla iti v Kirkland Lake in zajeti mladino. Kolikor sem govoril z ljudmi v Kirkland Laku, sem videl, da jo bodo z veseljem sprejeli in jo po najboljših močeh vzdrževali. Morebiti bi se pa dala tudi na tisti način dobiti podpora kot jo dobivajo učitelji v Franciji? Vsekakor bi bilo mnogo manj težav za tako, ki je že tu, nego če bi koga naravnost od tam poslali. Kaj mislite o tem?

Zdaj še o vašem nasvetu glede potujočih knjižnic. Well, misel ni ravno napačna. Vendar je treba še marsikaj prej organizirati, preden je

izvedljiva. Kolikor sem jaz videl, so ljudje precej hitro planili po knjigah, ki sem jih prinesel. Veselja ni bilo malo. Kako bodo pa znali res voditi knjižnice in koliko bo uspelo pravilno posojanje in vodstvo, ima pa šele pokazati bodočnost. Ljudje se pogosto selijo, menjavajo itd. Po odhodu enega pogosto vsa taka stvar zapisi. Saj veste, kako je. Recimo v Hamiltonu glede društva. Prepričan sem, ako bi zgubili sedanjega predsednika, bo z društvom pri kraju, ako bi ostali sedanjí ljudje in sami sebi prepriščeni. Dejal bi, da za sedaj naj bi ostalo pri tem, kakor je stvar zamišljena, da ima namreč vsaka naselbina knjižnico. Ako ste dobili tistih sto dolarjev, kupite knjige (seznam je videti dober) in jih razpošljite na tiste tri naslove po danih navodilih. Ako pa res pride do tega, da bo naš duhovnik v Canadi — in slovenska učiteljica vsaj v Kirkland Laku, potem bi se dalo govoriti o potujočih knjižnicah. Seveda bi bilo tudi v tem primeru že prej mogoče, ako bi konzulat stopil nekako v osebni stik z naselbinami.

Sploh moram priznati, da so duhovniki vsekoli zelo prijazni v Canadi. Imajo veliko smisla za posebne potrebe priseljencev, samo pomagati si ne znajo. Romarskemu misijonarju pa grede do skrajnosti na roke. V Kirkland Laku na primer ima župnik Mc Mahon zelo majhno župnišče in štiri tesne sobice, ki ima vsaka svojega duhovnika. Obakrat, ko sem jaz prišel, je moral on še pred večerom »na počitnice«, da je meni mogel dati streho in posteljo. Prav enaka naklonjenost drugod, seveda na kak drug način. V tem oziru gospodom vsa čast. Nitj eno uro se nisem v Canadi počutil kot tujec.

Zdaj pa še prav lep pozdrav in vsakovrstna najboljša voščila in pa: Lahko noč — menda meni, ne vam, zakaj pozno je postalo, čeprav sem začel tipkati pri belem dnevu.

Vaš p. Bernard.

Severna Amerika

Cleveland. Ameriški Slovenci se stari domovini iskreno zahvaljujejo, da jim je poslala tako odličnega predstavnika Slovenije v daljno Ameriko. Županu dr. Adlešiču se vsi, ki so poslušali na radiu njegov vlepomemben govor, toplo zahvaljujemo in mu obljublajo, da bodo tudi v bodoče zvesti sinovi in hčere rodne domovine.

Cleveland. V maju se je vršilo letno zborovanje Baragove zveze v Clevelandu, katerega se je udeležil tudi ljubljanski župan dr. Adlešič. Na tem zborovanju je bilo najbolj zanimivo poročilo Vitala Voduška, ko je pripovedoval, da je bil navzoč v Marquette, ko so prenesli telesne ostanke pokojnega škofa Friderika Barage v drugo grobnico. Na prošnjo slovenskih

zastopnikov je dal marquetteški škof odpreti krito, da so videli telesne ostanke slavnega pokojnika, nakar so jih zazidali v novo grobnico.

Chicago. Ob otvoritvi prve letne konference voditeljev mladinskih organizacij, v katerih je včlanjene tudi precej naše izseljenske mladine, je bila prečitana poslanica kardinala Mundelina, v kateri visoki dostojanstvenik prosi voditelje, naj se z vso vmeno zavzemajo za brezposelno mladino in ji preskrbe primerno zaposlitev.

Washington. Uradno glasilo ameriške delavske federacije poroča, da je zdaj v Severni Ameriki nad 11 milijonov oseb brez dela. V prvi vrsti so pri tem prizadeti inozemci in med njimi v velikem številu tudi slovenski izseljenci.

Južna Amerika

Buenos Aires. — Kaj pa v Argentini! Marsikaj zanimivega lahko javljamo. Imeli smo veliko nevoljo in tudi nepotrebnih komentarjev zaradi naše šole. Pred več tedni so nam jo zaprli istočasno kot so zaprli več tujih šol, posebno čeških, ki so baje gojile tukaj prav nemški nacionalizem in deželnega jezika nekateri otroci niti ne znajo. Padli so tako na vse tujce in tudi mi smo morali občutiti, kakšne posledice imajo take ideje. Hvala Bogu, da se je zadeva končala, a ni bilo to lahko, ker so se vtaknili v stvar tudi intriganti v naši naselbini, ki na vso moč ovirajo delo, ki ga vrši minister Cankar. Le spretnosti g. Kastelica, izseljenskega duhovnika, se je posrečilo, da je bila zadeva še tako hitro in dobro rešena. S kardinalovim pismom je srečno našel akt, ki se je »izgubil«.

Dobili smo nov list »Naša slova«, ki naj bi združil vse dobro misleče Hrvatce in Srbe. Pokazal je lep začetek in je kar dobro urejevan.

15. maja se je spet oglasila jugoslovanska radijska postaja, ki bo odslej oddajala izseljensko uro vsako nedeljo od 6 do 7 zvečer. Prav zadovoljila nas je. Le to mnogim ne ugaja, da se začneja in konča s sokolsko himno.

Stvar, ki je zbudila veliko zanimanja in veselja, je bila lepa slovesnost sv. birme, ki smo jo imeli 15. maja. Krasen dan je zbudil birmancev in botre in zbral toliko ljudi, kot jih doslej nisem še videl tukaj na nobeni cerkveni slovesnosti. Točno ob 9. uri je prišel škof g. dr. Anton Rocca, ki je imel sv. mašo in opravil

obred sv. birme. Med sv. mašo je bilo skupno sv. obhajilo. Tudi nekaj prvih obhajil je bilo. Med prelepim petjem se je vsa slovesnost zaključila. Petje je vodil neutrudni Ciril Jekše in si je zbor ter pevovodja zaslužil priznanje samega g. škofa, ki je bil nad vse vesel te lepe svečanosti. Napravil je prevzvišeni tudi lep govor, v katerem je poudaril posebno to, da sedaj sam vidi, da v resnici zaslužio priznanje najboljših med verniki, ki smo krščansko civilizacijo branili pred turškimi navali. Katoliška je naša preteklost, naj bo božja tudi sedanjost in »hvaležni smo vam za zgled, katerega nam dajete s svojim lepim obnašanjem«. Posebno je še poudaril, da imamo mi celo posebno privilegirano stališče, ker gospod kardinal nosi naslov »cardinalis Slavenorum«.

Birmancev je bilo 122, med katerimi so bili mnogi že kar odrasli in mnoge cele neveste.

Zbranih je pa bilo kakih 800 ljudi. Škof je bil kar očaran nad vzornim redom in nad lepim petjem.

Drugi dogodek, zelo pomemben za našo stvar, je pa šola, ki so jo na kardinalovo pobudo otvorile naše šolske sestre pri cerkvi v Villa Devoto, prav v središču slovenstva. Šola je sedaj še samo argentinska, a kadar bo imela otroke, bo otvorila tudi slovenske paralelke. Vseh otrok so sprejeli 250. Za več ni bilo prostora. Počasi se ho iz te mase že odbralo, kar je slovenskega. Žal nam primanjkuje sester, da bi moglo delo boljše uspevati. Prav ta šola,

upamo, bo postala sčasoma središče slovenskega katoliškega dela. Šolo vzdržuje kardinal.

SGZD v Villa Devoto je praznovalo sedaj že tretjo obletnico in je izdalo posebno publikacijo »Naš doma«. Tako za slovensko branje nismo v zadregi.

Tudi »Duhovno življenje« se veča. Majniška ševalka, posvečena materi, je izšla v velikem obsegu in z zelo bogato vsebino.

Naj povem tudi to, da se je v Rosariju pričela slovenska šola. Tamkaj je seveda naših ljudi mnogo manj, pa kažejo res plemenito razumevanje za dobro stvar. Tudi tam so prezele šole šolske sestre.

Vsem interesentom v vednost tudi to novico, da sem sedaj kaplan pri sv. Jožefu, v krásni cerkvi, na zelo ugodni točki in je moj naslov: Hladnik Janez, Pasaje Salala 60, Buenos Aires, Hladnik.

Rosario. — Po mnogih naporih se nam je vendar posrečilo, da smo osnovali šolski odbor z namenom, da se čimprej ustanovi tudi šola. 15. maja smo otvorili prvo šolo v provinci Santa Fé. Najeli smo lepo hišo v ulici Lapida 5758. Do zdaj se je priglasilo okoli 30 otrok. Poučevalo bodo naše šolske sestre iz Maribora. Vas v domovini prosimo, da nam pošljete knjig za našo mladino.

Smrtna kosa. V mesecu aprilu je umrla v mestu Cordoba č. s. Hosana Genorio, doma iz Stične. Bila je zelo naobražena, izvrstna glasbenica; pred kratkim je postala učiteljica. Naša mladina plaka za njo, saj jo je zelo ljubila. Naj ji bo tuja zemlja lahka! R. I. P.

Minister g. dr. Izidor Cankar je v spremstvu našega konzula g. Branka Rubeše iz Rosaria dne 1. maja obiskal našo številno naselbino v Magiolo, južno od province Santa Fé. Sprejem je bil zelo prisrčen in veličasten, saj se ga je udeležilo z godbo na čelu nad 500 naših rojakov.

Za veliko noč smo bili brez duhovnika. Lani je bil med nami g. Kastelic, letos pa ni bilo nikogar. Rafaelovo družbo toplo prosimo, da nam pošlje iz domovine kaj kmalu v Rosario duhovnika. Potreba je zelo velika.

Egipt

Alexandria. — V Egiptu je največ Slovencev v Aleksandriji in v Kairu. Po drugih mestih so le bolj posamezni.

V Kairu jih je sedaj morda 500. Vštete pa niso tiste Slovence, ki so poročene z možmi druge narodnosti. Število se vedno kreči. Vsako leto jih nekaj odpotuje, nove pa se ne morejo priselití. So večinoma ženske in dekleta z Goriskega. Iz Jugoslavije jih je prav malo. So sobarice, kuharice in za otroke. Družine jih imajo rade, ker so pridne in poštene. Plača znaša mesečno štiri egiptovske funte (en funt 5 dolarjev). Nekatero nekoliko manj ali pa tudi več. Seveda imajo težave in sitnosti.

Moških komaj okoli 20. Slovenskih družin pa deset do dvajset. Moški so po večini šoferji, največ jih je pri katoliških zavodih, kamor hodijo tudi otroci v šolo.

Versko so večinoma dobri in spolnjujejo tudi verske dolžnosti. Seveda so tudi izjeme — žal preveč za Slovenke posebno, če se poroči tukaj z drugoverci ali če pride in zabrede na slaba pota — in marsikatera je na tej poti.

Za dekleta skrbijo slovenske šolske sestre, ki imajo zavetišče za dekleta in ženske; tam dobio stanovanje, ko so brez službe ali da se odpokličejo. Sestre jim preskrbijo tudi službo. Pri sestrah ima sedež naše društvo. Vsako nedeljo popoldne se tam zberemo. Nekoliko se pogovorimo, razvedrmo, prepevajoč slovenske pesmi. Imamo tam knjižnico, kjer si lahko izposodimo knjige, kolikor jim pač čas dopušča. Imamo precej naročnic na različne časopise — največ na »Bogoljub« in »Glasnik«.

V cerkvi sv. Jožefa imamo vsako nedeljo sv. mašo in govor, popoldne pa pri sestrah litanije in blagoslov. Vsako prvo nedeljo v mesecu pa uro molitve.

Vsako leto vsaj enkrat poromamo popoldne v nedeljo k Materi božji v Matarie, stari Heliopolis, kjer je po ustem izročilu nekaj časa prebivala sveta Družina na begu v Egipt; kraj, kjer je prebivala dalj časa, je v rokah pravoslavni koptov.

Kotiček izseljenske mladine

Tuequegnieux, 30. maja 1938.

Zgini megla, gora zbeži,
Bog mi perutnice daj,
me na tuje več ne veži,
da zletim kot ptič nazaj.

Oh, kolikokrat imam v mislih moj rodni kraj Cerklje ob Krki! Doma sem razumel vsakega, tu pa sem navezan le na bratca, ker še ne znam francoskega jezika. Čeprav sem že dvanajst let star in bi moral še hoditi v šolo, to leto ne hodim. Nismo namreč še dolgo v Franciji in ker so razredi prenapolnjeni, me to leto niso sprejeli v francosko šolo. Smo pač tuji in za nas je vse dobro. Kruha imamo dovolj, ker moj oče stalno dela. V domovini je bil pet let brez posla.

Hodim pa v slovensko šolo. Prej nas je učil g. Jankovič. Bili smo zelo žalostni, ko nas je za-

pustil. Toda kmalu je prišel g. šlibar, ki je zelo prijazen. Vedno nas spominja na domovino. Učimo se pisati in brati. Mnogo jih je pa, ki se ne brigajo in nočejo hoditi v slovensko šolo. Slovensko zato tako govorijo, da jih ni mogoče razumeti.

Pripravljam se na birmo, katera bo 31. maja. Uči nas g. učitelj. Kako rad bi bil doma pri birmi, ko je tako lepo. Vsi bomo imeli tu skupnega botra.

Kako rad bi šel obiskat moje sosolce v Cerklje! Moja želja pa se ne more uresničiti, ker dela oče sam za veliko družino.

Pozdravljam vse učiteljstvo v Cerkljah ob Krki in prav tako moje sosolce. Vesel sem, da dobivam »Zvonček«, za kar se najtopleje zahvaljujem gđc. učiteljici.

Rudolf Knez.

Dragi rojaki!

V južnem delu naše države prebivam. Pa tolikokrat mislim na rojstni kraj in na tovariša, ki so ostali tamkaj. Kako rad bi prišel v domače kraje v Slovenijo, saj ne morem povedati! Za veliko noč sem doživel veliko veselje. Gospod Janez je prejel vaše knjige in jih razdelil otrokom. Zelo veseli smo bili slovenskih knjig. Če imamo le malo prostega časa, že beremo te knjige. Povejte, prosim, učencem meščanske šole in vsem drugim, ki so darovali knjige, da se jim vsi otroci pristržno zahvaljujemo za lepi dar. Te knjige bomo kmalu prebrali, zato bomo zelo veseli, če nam boste še kdaj poslali kaj knjig. Mogoče se mi bo le posrečilo priti v Slovenijo, tega se zelo veselim.

Do svidenja vse topla pozdravlja

Jožko Gerhard.

Pristopajte k „Rafaelovi družbi“

Največja in čisto naša domača zavarovalnica je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Poleg vseh vrst elementarnega zavarovanja vodi predvsem **živiljenjska zavarovanja** v najrazličnejših kombinacijah, kakor: za slučaj smrti, smrti in doživetja, za doto, za starostno preskrbo i. t. d.

V posebnem „KARITAS“ oddelku goji pod izredno ugodnimi pogoji ljudska **živiljenjska zavarovanja**, za slučaj smrti, za starostno preskrbo in za doto.

Preden sklenete živiljenjsko zavarovanje, se obrnite po pojasnila in ponudbe na

Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, Miklošičeva c. 19 (v lastni palači).
Podružnice v Splitu, Sarajevu, Beogradu, Zagrebu in Celju; zastopstva v vseh krajih Jugoslavije.

ZADRUŽNA TISKARNA

REG. ZADRUGA Z O. Z.

V LJUBLJANI

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 17

Izvršuje lepo in po nizki ceni: reklamne letake, lepake, vabila za prosvetne gledališke odre in koncerte; vizitke, kuverte, tiskovine za urade, hranilnice, posojilnice, trgovine ter vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TELEFON 30-67

Vse novice iz domačih krajev izveste najprej in najbolj zanesljivo iz splošno razširjenega tednika

DOMOLJUBA

Izhaja vsako sredo in velja za vse kraje inozemstva polletno 30 Din

Naroča se v upravi **DOMOLJUBA** v Ljubljani

Prijatelj
izseljencev je

GLASNIK
presv. Srca Jezusovega

ki obiskuje vsak mesec v velikem številu naše izseljence širom po svetu. — Kjer ga še ne poznate, ga takoj naročite. Ne bo Vam žal! Stane doma 16 Din, za inozemstvo protivrednost 25 Din (v tuji valuti)

Vsak naročnik dobi brezplačno v dar koledar, lepe slike in mesečno prilogo Bengalski Misiionar

Pišite takoj na naslov: Uprava »GLASNIKA«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9 (Jugoslavija, Slovenija)